

Jaarverslag 2019

Stichting Landelijk Kennisinstituut
Cultuureducatie en Amateurkunst
(LKCA), statutair gevestigd te Utrecht

The logo for LKCA, consisting of the letters 'L', 'K', 'A', and 'C' in a stylized, white, sans-serif font. The 'L' is positioned at the top right, the 'K' is to its left, the 'A' is below the 'K', and the 'C' is to the right of the 'A'.

L
K
A
C

Jaarverslag 2019

Stichting Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en
Amateurkunst (LKCA), statutair gevestigd te UTRECHT

27 maart 2020, goedgekeurd in Raad van Toezichtvergadering 18 maart 2020

Inhoud

1	Inleiding Bestuursverslag 2019	4
	Criteria OCW vierjaarlijkse subsidiëring LKCA 2017-2020	4
	Beleidsplan 2017-2020 en activiteitenplan 2017-2018	4
2	Prestatieverantwoording	5
2.1	Informatie- en kennisdeling	5
2.2	Netwerken voor strategie, uitwisseling en ontwikkeling	7
2.3	Onderzoek en monitoring	7
3	Financiële verantwoording cultuursubsidie	10
3.1	Exploitatieresultaat en resultaatbestemming	10
3.2	Financiële positie	11
3.3	Specifieke aandachtspunten beschikking subsidieverlening	12
3.3.1	Governance Code Cultuur	12
3.3.2	Fair Practice Code	12
3.3.3	Code diversiteit en inclusie	13
3.3.4	Ondernemerschap	14
3.3.5	Internationale activiteiten	14
4	Inhoudelijke verantwoording subsidie	15
4.1	Maatschappelijke betekenis van cultuureducatie en –participatie	15
4.1.1	Versterken beleid	15
4.1.2	Zichtbaarheid amateurkunst	16
4.1.3	Inzicht betekenis cultuur in sociaal domein	17
4.2	Goede cultuureducatie op school en in de vrije tijd	18
4.2.1	Onderwijsvernieuwing	18
4.2.2	Primair onderwijs	18
4.2.3	Speciaal onderwijs	19
4.2.4	Voortgezet onderwijs (VO)	20
4.2.5	MBO	21
4.2.6	Culturele en erfgoedinstellingen	21
4.3	Cultuurparticipatie mogelijk voor iedereen	22
4.3.1	Ondersteuning professionals	22
4.3.2	Ondersteuning beoefenaarsverbanden	23
4.3.3	Cultuur, zorg en welzijn	24
4.3.4	Programma cultuurparticipatie en Iktoon	25
4.4	Code Diversiteit en inclusie/Actieplan cultuur en creatief inclusief	26
5	Organisatie en bedrijfsvoering	27
5.1	Organisatieontwikkeling	27
5.2	Kernwaarden bedrijfscultuur	28
5.3	Personeelsbeleid en -ontwikkelingen	29
5.4	Ondernemingsraad	31
5.5	Raad van Bestuur	31
5.6	Raad van Toezicht	31
5.7	Reflectie op WNT	33
6	Risico's	34
6.1	Rechtmatigheidsvereisten	34
6.2	Europese aanbestedingsregels	34
6.3	Voorziening wachtgelden	35

6.4	Beleggingen	35
6.5	Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)	36
7	Jaarrekening 2019	37
7.1	Balans per 31 december (model I)	37
7.2	Categoriale exploitatierekening (model IIa)	38
7.3	Kasstroomoverzicht	39
7.4	Grondslagen financiële verslaglegging	40
7.5	Vaste activa	42
7.6	Vlottende activa	42
	7.6.1 Vorderingen	42
	7.6.2 Effecten	43
	7.6.3 Liquide middelen	43
7.7	Eigen vermogen	43
	7.7.1 Algemene reserve	43
	7.7.2 Bestemmingsfonds OCW Algemeen 2017-2020	44
	7.7.3 Bestemmingsfonds OCW GM6	44
7.8	Voorzieningen	44
7.9	Langlopende schulden	46
7.10	Kortlopende schulden	46
7.11	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	47
7.12	Baten	48
7.13	Actieplan Cultuur en Creatief Inclusief (ACCI)	49
7.14	Iktoon	50
7.15	Beheerlasten materieel	51
7.16	Beheerlasten personeel	51
7.17	Activiteitenlasten materieel	52
7.18	Activiteitenlasten personeel	52
7.19	Rentebaten/- lasten	53
7.20	Personeel (model IIa)	53
7.21	Activiteiten en bereik (model III)	54
7.22	WNT gegevens	55
7.23	Overige gegevens	57

1 Inleiding Bestuursverslag 2019

In 2019 startte de tweede helft van deze beleidsperiode. Een periode waarin LKCA een grote ontwikkeling doormaakt. Conform het *Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2017-2020* geeft dit bestuursverslag een onderbouwing van onze activiteiten en de wijze waarop LKCA voldoet aan de rechtmatigheidsvereisten van de subsidievoorwaarden.

Criteria OCW vierjaarlijkse subsidiëring LKCA 2017-2020

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) heeft LKCA een instellingssubsidie verstrekt voor de periode 2017-2020 uitgaande van de volgende door LKCA uit te voeren activiteiten:

- professionalisering van de educatiefunctie in de culturele sector
- landelijke informatie- en netwerkfunctie voor zowel amateurkunst als cultuureducatie
- onderzoek en monitoring voor zowel amateurkunst als cultuureducatie.

LKCA opereert hierbij discipline overstijgend en draagt bij aan de uitvoering van de overheidsprogramma's op het gebied van cultuureducatie en -participatie.

Beleidsplan 2017-2020 en activiteitenplan 2017-2018

Met het beleidsplan 2017-2020 *Koers houden en verschil maken* aangevuld met een inhoudelijke aanscherping in het activiteitenplan 2017-2018 (voor de jaren 2019-2020 hebben we geen apart activiteitenplan hoeven indienen) heeft LKCA voor deze subsidieperiode de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Maatschappelijke betekenis van cultuureducatie en -participatie zichtbaar maken
- Goede cultuureducatie op school en in de vrije tijd
- Cultuurparticipatie mogelijk voor iedereen

We werkten aan deze doelstellingen vanuit de volgende rollen:

- We zijn de beschouwer van de sector en dé kennispartner voor iedereen die zich bezighoudt met cultuureducatie en cultuurparticipatie;
- We zijn de verbinder: we weten wat er in het hele land én daarbuiten speelt en koppelen individuen, organisaties en netwerken aan elkaar om van elkaar te leren of met elkaar samen te werken;
- We fungeren als aanjager: met partners in het veld gaan we met nieuwe thema's of werkvelden aan de slag, ontwikkelen we kennis en werken we aan bewustwording.

We zijn trots op wat we dit jaar hebben bereikt en de stappen die we hebben gezet naar een grotere zichtbaarheid en betere samenwerking met ons werkveld.

Utrecht, 18 maart 2020

Sanne Scholten
Directeur-bestuurder LKCA

2 Prestatieverantwoording

In dit hoofdstuk verantwoorden wij ons over onze prestaties. We gaan hier vooral in op de kwantitatieve aspecten. In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op de belangrijkste inhoudelijke thema's en de impact die we daar hebben weten te maken.

Grofweg zijn onze activiteiten in drie categorieën te verdelen:

Informatie- en kennisdeling

Op allerlei manieren, zoveel mogelijk passend bij de behoefte van elke klant, delen wij kennis: via (online) publicaties, op evenementen, maar ook individueel als mensen ons bellen of mailen met vragen.

Netwerken

Vanuit onze rol van verbinder fungeren we als dé kennismakelaar: we weten waar kennis en kenners beschikbaar zijn. We delen deze kennis, zodat zoveel mogelijk mensen in het werkveld ervan profiteren. We faciliteren netwerken of we sluiten aan bij netwerken.

Onderzoek en monitoring

Vanuit onze rol als beschouwer brengen we met monitorprogramma's de stand van zaken in onze werkvelden in beeld en duiden deze. We doen daarnaast veldverkenningen die zicht bieden op relevante en gewenste ontwikkelingen, bijvoorbeeld naar groepen waarin cultuurdeelname achterblijft.

2.1 Informatie- en kennisdeling

We delen informatie en kennis. Dat doen we altijd breed, via onze nieuwsbrief, website, sociale media en via de Cultuurkrant NL. Vaak ook één-op-één (helpdesk en adviesvragen) en via onze bijeenkomsten. In deze paragraaf gaan we in op het bereik van deze middelen.

In het algemeen zien we stijgende cijfers en zijn we daar blij mee. Een aantal cijfers daalt. We lichten na de tabel de specifieke cijfers wat nader toe.

Wat	2019	2018
Unieke website bezoekers	212.084	168.939
Unieke website bezoeken	353.426	307.171
Aantal bezochte pagina's	734.448	685.016
Unieke downloads	41.358	40.365
Aantal volgers social media (facebook en twitter)	14.229	13.529
Abonnees nieuwsbrief	11.829	12.903
Abonnementen cultuurkrant	7.795	5.500
Aantal evenementen	91	124
Bezoekers evenementen (exclusief webinars)	4.648	6.007
Aantal helpdeskvragen	465	500

Website

De bezoekcijfers voor 2019 zijn over de hele linie wat hoger dan die voor 2018. Het aantal

unieke bezoekers op de site is toegenomen van 2018 naar 2019 en ook het aantal unieke bezoeken dat deze bezoekers aan de site brachten. Deze bezoekers bezochten gezamenlijk meer unieke pagina's in 2019 dan in 2018. Ook het aantal unieke downloads is toegenomen van 2018 naar 2019, de toename is procentueel ongeveer gelijk aan de toename in bezoeken.

Kijk je naar het percentage terugkerend bezoek voor de hele site dan ligt dat in 2019 (19,5%) iets lager dan in 2018 (20,5%). Belangrijk hierbij is ook te kijken naar de cijfers voor de verschillende onderdelen. Deze laten allemaal een hoger tot aanmerkelijk hoger percentage terugkerend bezoek zien dan het percentage voor de gehele site. Bezoekers keren terug naar die onderdelen die speciaal voor hen bedoeld zijn en weten wat zij daar kunnen verwachten.

De site als geheel bevat veel pagina's die nauwelijks worden bezocht en die de cijfers negatief beïnvloeden. Begin 2020 lanceren we een nieuwe site waarin we veel scherper selecteren op langdurig relevante content of juist actuele content die snel weer van de site verdwijnt. Hiermee hopen we een positieve invloed te realiseren op het percentage terugkerend bezoek.

Cultureel Kapitaal is een specifiek onderdeel van de LKCA-website: het is het opinieplatform van LKCA. Het platform heeft in vijf jaar een mooie positie ontwikkeld. Het bezoek steeg dit jaar fors van 28.000 in 2018 naar bijna 39.000 in 2019.

Nieuwsbrief

Het aantal abonnees neemt per saldo iets af. Abonnees kunnen zelf kiezen over welke thema's zij informatie willen ontvangen. Opvallend is dat de voorkeur PO de meeste afmelders heeft. Alle andere voorkeuren groeien. In 2020 kijken we in samenhang met onze nieuwe website welke wervingsacties voor de nieuwsbrief we opzetten.

Social media

Het aantal volgers via social media neemt toe, maar die toename verschilt per platform.

- *LinkedIn*: Het aantal leden van de Bedrijfspagina stijgt gaandeweg, maar de andere platforms blijven min of meer gelijk. Belangrijkste reden is dat we in 2018/19 besloten hebben dat het gezien de inspanning die het vraagt niet mogelijk om ons structureel en constructief voor LinkedIn in te zetten.
- De *Facebook* community blijft groeien en de interactie is groot. We blijven ons hiervoor inzetten.
- Op *Twitter* zijn we minder actief, maar het aantal volgers stijgt nog wel. We plaatsen zeker berichten, maar zijn niet actief op zoek naar gedrag van volgers en berichten van organisaties.

Cultuurkrant

Het aantal abonnementen neemt nog steeds toe. De groei van het aantal abonnees is tot nu toe organisch verlopen. In 2020 worden er speciale acties opgezet om nieuwe potentiële abonnees te bereiken. De toename in abonnees duidt op behoefte aan een dergelijke toegankelijke printvakkrant en op betrokkenheid bij alles wat LKCA via dit product deelt met het veld.

Bijeenkomsten

Het aantal bijeenkomsten was in 2019 minder dan in 2018. Dit past in een lijn die we kiezen: bijeenkomsten zijn tijdsintensief voor zowel organisatie als voor onze klanten. Ze zijn ook lang niet voor alle doelstellingen het beste middel.

Bovendien leveren we nu vaker bijdragen aan de bijeenkomsten van anderen. We registreren

dit nog niet als zodanig en hebben daardoor geen zicht op de ontwikkeling van ons bereik op dit gebied. We werken eraan meer inzicht te krijgen in de opbrengst van bijeenkomsten voor deelnemers: nemen zij nieuwe inzichten mee en gaan zij daar daadwerkelijk mee aan de slag.

Helpdesk

Via de receptie en algemene mailbox komen vragen binnen. Die gaan veelal over het werkveld en veel mindere mate over onze eigen diensten of producten. Het aantal vragen is iets gedaald ten opzichte van 2018. Dat betekent mogelijk dat ze minder goed geregistreerd worden: veel vragen komen direct in persoonlijke mailboxen van collega's binnen en worden mogelijk niet geregistreerd. We waren bovendien in 2019 iets langzamer in het beantwoorden van de vragen: gemiddeld 6 in plaats van 5 dagen. Het percentage vragen dat binnen een dag wordt beantwoord is iets gestegen, maar daar staat tegenover dat een klein deel van de vragen heel lang open staat, vanwege de complexiteit of vanwege grote drukte bij collega's. Op dat laatste zullen we in 2020 sterker sturen, omdat we deze rol belangrijk vinden om goed te doen.

2.2 Netwerken voor strategie, uitwisseling en ontwikkeling

Netwerken zijn belangrijk voor het halen, brengen en ontwikkelen van kennis. Sommige netwerken initiëren en faciliteren we, bij andere zijn we deelnemer.

Strategische overleggen waaraan we deelnemen of waarmee we afstemmen zijn onder andere PACT Kindcentra, Strategisch Beraad Kunstonderwijs en Platform Promotie Cultuurparticipatie. In 2019 startten we het landelijk overleg koepels amateurkunst, om beter af te stemmen en samen te werken binnen de georganiseerde amateurkunst.

LKCA was partner voor de Code Diversiteit en Inclusie en nam eind 2019 het voorzitterschap van de stuurgroep over. Ook sloten we in 2019 aan bij het Landelijk Overleg Inclusiviteit binnen de cultuursector. Tevens zijn wij de cultuurvertegenwoordiger in de Coalitie voor Inclusie, een netwerk waarin veel belangenorganisaties voor mensen met een beperking vertegenwoordigd zijn.

Net als in 2018 is in 2019 de samenwerking met andere ondersteunende instellingen aangehaald, onder andere door gezamenlijk voorstellen te doen voor de prestatie-indicatoren en de uitwerking van de beoordelingscriteria voor ondersteunende instellingen.

In 2019 gingen veel netwerken die we ook al in 2018 ondersteunden of bij aansloten door. Er zijn ook nieuwe ontwikkelingen. Zo sloten we aan bij een internationaal netwerk op het gebied van hiphop en ondersteunen we de Participatie Federatie, een samenwerkingsverband van wijkcultuurhuizen. Het netwerk Sport en Cultuur werd uitgebreid met de ministeries van OCW en VWS.

2.3 Onderzoek en monitoring

We werken aan het vergroten van de rol van onderzoek in cultuureducatie en cultuurparticipatie. Beschikbaarheid van gefundeerde kennis is cruciaal voor de (verdere) professionalisering van alle professionals werkzaam in ons veld. Als kennisinstituut hechten we daarom grote waarde aan onderzoekskennis en de verspreiding daarvan. We doen dat door zelf in al onze werkterreinen aandacht te hebben voor onderzoek, door onderzoekers met elkaar in contact

te brengen, en door onderzoekers een platform te bieden om hun onderzoeksresultaten te delen met professionals in het veld.

De prestaties in aantallen:

Wat	2019	2018
Aantal onderzoeken	8	11
Deelnemers onderzoekersnetwerk	143	125
Cultuur + Educatie (betalende hardcopy abonnementen)	199	191
Cultuur + Educatie (downloads)	1820	652

Maar omdat aantallen iets, maar zeker niet alles zeggen, hieronder wat meer kwalitatieve duiding.

Onderzoek doen

We adviseren anderen over hun onderzoek, maar doen ook zelf onderzoek. In 2019 ging het om:

- *Onderzoek naar combinatie Muziek en Taal*, Chantal de Bonth, Vera Meewis & Folkert de Vriend (TaalUnie)
- *Analyse werkzame elementen CmK*, Vera Meewis & Sanne Kessels
- *Analyse leerlijnen CmK*, Vera Meewis & Mark Schep
- *Analyse vijf goede voorbeelden van CE op de basisschool*, Arno Neele & Vera Meewis
- *Kunsteducatie in het mbo: van en met elkaar leren*, Huub Braam
- *Verenigingen voor kunstbeoefening in cijfers. VerenigingsMonitor 2018*, Arno Neele & Zoë Zernitz
- *Reporting against the Seoul Agenda* door ACE net/ENO, Arno Neele en Marlies Tal en partners binnen ACEnet/ENO
- *Betovering en betekenis*, trendrapport theater-, dans- en muziekeducatie 2019, door collega's en partners, [rt](#)

Onderzoekersnetwerk

Het is duidelijk dat het in 2018 gestarte onderzoekersnetwerk cultuur in onderwijs, vrije tijd en beleid voorziet in een behoefte. Het aantal leden van het netwerk is in 2019 gegroeid van 125 naar 143. In 2019 organiseerden we twee bijeenkomsten die goed werden bezocht en goed werden gewaardeerd. Bovendien wordt het netwerk ook steeds meer eigendom van het onderzoeksveld zelf. Leden van het netwerk dragen ideeën aan voor de netwerkbijeenkomsten, helpen bij het organiseren ervan, en verzorgen presentaties, sessies en workshops op de bijeenkomsten.

Bijzonder hoogleraren

Het onderzoek naar cultuureducatie en cultuurparticipatie vindt vooral plaats op hogescholen en door particuliere onderzoeksbureaus. Om te stimuleren dat er ook aan universiteiten meer onderzoek wordt gedaan en onderwijs wordt gegeven financiert het cluster 2 bijzondere leerstoelen. Dit versterkt het onderzoeksveld en leidt tot meer onderzoek, omdat de hoogleraren naast eigen onderzoek er ook voor zorgen dat anderen (studenten en promovendi) onderzoek kunnen doen naar cultuureducatie en cultuurparticipatie.

In 2019 begeleidde Evert Bisschop Boele als bijzonder hoogleraar Betekenis van Cultuurparticipatie het door KIEM gehonoreerde onderzoek naar WORM en het betrekken van de wijk. De

NWO aanvraag Smart Culture is helaas afgewezen. Met 30K uit het GM6-fonds zijn twee junior-onderzoekers aangesteld voor 1 jaar voor 0,2 fte om een case-study te verrichten naar een specifieke praktijk van cultuurparticipatie. Evert Bisschop Boele heeft daarnaast onderwijs verzorgd, twee studenten begeleid voor hun masterscriptie en drie 'buiten-promovendi'.

In 2019 begeleidde Hester Dibbits als bijzonder hoogleraar Historische Cultuur en Educatie drie promovendi en een masterstudent. Ze verzorgde onderwijs, en gaf lezingen en workshops over Erfgoedwijsheid en emotienetwerken in het kader van het NWA project over Emotienetwerken rond Religieus Erfgoed (met Imagine IC, Museum Gouda, Waag, LKCA, en CED groep). Daarnaast werkte ze aan een NWA-aanvraag en aan het KIEN-project Facilitating Interactions on Heritage and Wellbeing.

Tijdschrift Cultuur+Educatie

Naast het onderzoekersnetwerk en de onderzoeksconferentie is het door LKCA uitgegeven tijdschrift *Cultuur+Educatie* een van de belangrijke pijlers van het onderzoeksveld van cultuur-educatie en cultuurparticipatie. Het is in Nederland het belangrijkste platform voor onderzoekers om hun meest recente onderzoek te publiceren en kenbaar te maken aan een groter publiek van onderzoekers en professionals met een interesse in onderzoek. In 2019 publiceerde we vier nummers:

- * nr. 50: Methoden en instrumenten van onderzoek
- * nr. 51: ArtsSciences als vakoverstijgend leergebied
- * nr. 52: verzamelde artikelen
- * nr. 53: Kunstbeoefening in de vrije tijd

Met name nummer 50 heeft veel mensen bereikt en wordt bij een aantal masters Kunsteducatie als lesmateriaal gebruikt, omdat het een breed overzicht van beschikbare methoden en instrumenten geeft.

Net als het onderzoekersnetwerk wordt ook het tijdschrift steeds meer eigendom van het onderzoeksveld zelf. Natuurlijk bestaat de vierkoppige redactie en de tienkoppige redactieraad uit leden van het onderzoekersnetwerk. Onderzoekers weten het tijdschrift goed te vinden wanneer ze hun resultaten willen publiceren. Maar de belangrijkste ontwikkeling waaraan goed te merken is dat het onderzoeksveld zich steeds meer eigenaar voelt van het tijdschrift, is de bereidheid om op te treden als gastredactie.

3 Financiële verantwoording cultuursubsidie

3.1 Exploitatieresultaat en resultaatbestemming

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018	Begroting 2020
TOTALE BATEN	6.172.097	5.872.000	5.822.487	6.339.000
TOTALE LASTEN	6.532.700	6.125.000	6.055.926	6.504.000
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-360.603	-253.000	-233.439	-165.000
Saldo rentebaten/ -lasten	-2.112	10.000	13.605	0
EXPLOITATIERESULTAAT	-362.715	-243.000	-219.834	-165.000
Resultaatbestemming:				
<i>Ten laste + /gunste - van bestemmingsfonds:</i>				
Bestemmingsfonds OCW Algemeen 2017-2020	-	196.234	14.960	-
Bestemmingsfonds OCW restant subsidie 2013-2016	-	-	102.556	-
Bestemmingsfonds OCW GM6	31.960	31.959	84.660	-
Bestemmingsfonds OCW reorganisatie 2005	-	-	16.346	-
Ten laste - /gunste + van Algemene reserve	-330.755	-14.807	-1.312	-165.000

In bovenstaande tabel worden de werkbegrotingen getoond van 2019 en 2020. Deze komen dus niet overeen met het ingediende exploitatieresultaat van de oorspronkelijk ingediende subsidieaanvraag BIS 2017-2020. Zo wordt bij het subsidiebesluit BIS 2017-2020 uitgegaan van een structurele subsidie van € 5.134.836 (prijspeil 2016). Deze is door de jaren heen bijgesteld op basis van loon- en prijsbijstellingen tot € 5.640.000 voor de begroting 2020 (uitgaande van 2,7% loon- en prijsbijstelling in 2020 o.b.v. 2019).

Totale baten

De gerealiseerde baten 2019 van € 6,2 mio bestaan voor € 5,5 mio uit structurele subsidie OCW, € 0,2 uit directe inkomsten (bijeekkomsten, bijdragen samenwerkingspartners en opbrengsten publicaties), € 0,1 mio uit private middelen (verenigingsondersteuning Rabobank), € 0,3 mio uit incidentele publieke subsidies (met name projectsubsidies OCW Iktoon en code diversiteit en inclusie) en € 0,1 mio uit indirecte inkomsten (verhuur en detachering).

De gerealiseerde baten 2019 zijn hiermee € 0,3 mio hoger dan begroot en wordt met name veroorzaakt door een hogere bijdrage aan private middelen, hogere incidentele publieke subsidies en een hogere loon- en prijsbijstelling OCW.

Totale lasten

De gerealiseerde lasten 2019 zijn € 0,4 mio hoger dan begroot, waarbij de beheerlasten € 0,1 mio lager en de activiteitenlasten € 0,5 mio hoger zijn met name doordat er meer activiteiten zijn uitgevoerd dan begroot (materiele activiteitenlasten +€ 0,25 mio) en er uitvoering is gegeven aan het strategische personeelsbeleid in combinatie met de verwachte taakstelling vanuit OCW voor de komende beleidsperiode 2021-2024 (personele activiteitenlasten +€ 0,23 mio).

Saldo rentebaten/ -lasten

LKCA heeft geen effecten meer per 31 december 2019, waarbij de nog resterende aandelen in 2019 van de hand zijn gedaan en de nog resterende obligaties zijn vervallen. Dit is in lijn met het

in 2017 vastgestelde treasurywet. Over 2019 is er een beleggingsresultaat behaald van -€ 2k. Op het beheer van de liquide middelen is een renteresultaat behaald van € 0k.

Resultaatbestemming

Eind 2019 heeft OCW besloten dat bij de inwerkingtreding van de nieuwe BIS-regeling de voorschriften voor BIS-instellingen over het bestemmingsfonds OCW komen te vervallen. Besloten is om deze voorschriften effectief per direct af te schaffen, dus reeds tijdens de huidige subsidieperiode. Voor het LKCA betekent dit dat we het huidige bestemmingsfonds OCW Algemeen 2017-2020 (€ 399k) niet langer op onze balans mogen aanhouden en dat het nog resterende saldo van dit fonds in 2019 ten gunste is gebracht aan de algemene reserve, waarmee dit bestemmingsfonds is komen te vervallen. Anderzijds wordt het negatieve resultaat van -€ 363 voor € 32k ten laste gebracht aan het bestemmingsfonds GM6 en zal de rest (€ 331k) hierdoor ten laste worden gebracht aan de algemene reserve.

Financiële vooruitblik 2020 e.v.

In 2019 hebben we een paar belangrijke slagen gemaakt in de verdere professionalisering van LKCA en het verder terugbrengen van de formatie op basis van de reeds aangekondigde reductie van de structurele subsidie vanuit OCW. Begin 2020 hebben we dan ook met vertrouwen ons nieuwe beleidsplan 2021-2024 ingediend, die opgesteld en afgestemd is in samenwerking met stakeholders uit ons werkveld. Dit beleidsplan zullen we met een kleinere en flexibele organisatie uitvoeren, waarbij we voldoende financiële ruimte behouden om externe kennis in huis te halen daar waar dat nodig is. Daarnaast zijn we als onderdeel van ons strategische personeelsbeleid continu bezig onze organisatie door te ontwikkelen, waarbij een gezonde in- en uitstroom, verdere professionalisering en diversiteit onze belangrijkste aandachtspunten zijn.

3.2 Financiële positie

Het eigen vermogen van LKCA is als volgt opgebouwd:

Algemene reserve

De algemene reserve van € 1,9 mio is in de loop der jaren tot stand gekomen, waarbij er in 2014 € 0,5 mio van het verkoopresultaat van de Ganzenmarkt 6 beschikbaar is gesteld voor de versterking van deze algemene reserve. De hoogte van de algemene reserve heeft onze aandacht, waarbij deze in afstemming met de Raad van Toezicht jaarlijks getoetst wordt. Het bestemmingsfonds OCW algemeen 2017-2020 bood echter voldoende ruimte om het strategische personeelsbeleid verder invulling te geven. Door het afschaffen van dit fonds is de algemene reserve ondanks een negatief resultaat hierdoor toch met € 68k toegenomen. In 2020 zal de algemene reserve naar verwachting weer met dit bedrag dalen, omdat bij het opstellen van de begroting 2020 nog uitgegaan is van een tenlastelegging van het bestemmingsfonds OCW algemeen 2017-2020.

Bestemmingsfonds OCW GM6

In 2014 is € 1,5 mio van het verkoopresultaat van de Ganzenmarkt 6 beschikbaar gesteld voor dit bestemmingsfonds om hier stimuleringsprojecten mee uit te kunnen voeren door LKCA. In 2019 heeft OCW goedkeuring verleend aan de uitnutting van het nog resterende saldo van het GM6-bestemmingsfonds van € 32k voor extra onderzoek naar cultuurparticipatie, vanuit een 'cultural democracy'-perspectief. Dit onderzoek, uitgevoerd door onze bijzonder hoogleraar Evert Bisschop Boele, is inmiddels nagenoeg afgerond waarbij de resultaten in 2020 gepresenteerd zullen worden.

Beleggingen

In navolging van ons treasurystatuut en de richtlijnen vanuit OCW zijn in 2019 de laatste aandelen van de beleggingsportefeuille bij van Lanschot afgestoten, waardoor nu volledig wordt voldaan aan dit statuut. Ook de laatste nog openstaande obligaties (Abnamro) zijn in 2019 vervallen, waardoor we nu geen beleggingen meer kennen bij LKCA.

3.3 Specifieke aandachtspunten beschikking subsidieverlening

In het subsidiebesluit BIS 2017-2020 worden naast het raadsadvies 2021-2024, de reflectie op de positionering en de derivaten nog de volgende subsidieverplichtingen genoemd: aansluiting Governance Code Cultuur, ondernemerschap, het melden van internationale activiteiten en het openbaar maken van de jaarrekening genoemd. Hier zijn in 2020 door het LKCA nog de thema's Fair Practice Code, Code diversiteit en inclusie aan toegevoegd.

3.3.1 Governance Code Cultuur

Bestuur en Raad van Toezicht van LKCA werken vanuit de acht principes van de Governance Code Cultuur. De verantwoordelijkheden van bestuur en Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de statuten en in reglementen voor bestuur en toezicht. Elk jaar staan Raad van Toezicht en bestuur in een heisessie stil bij het eigen functioneren en de onderlinge samenwerking, al dan niet met externe begeleiding. Integriteit en mogelijke persoonlijke belangen zijn daarbij onderwerp van gesprek.

De onderwerpen in de vergadering worden ter informatie, ter advisering of ter goedkeuring door de Raad van Toezicht geagendeerd. Deze indeling biedt een helder referentiekader om vanuit de rollen te opereren.

De samenwerking tussen bestuur en Raad van Toezicht is open en transparant ingericht. De directeur-bestuurder schrijft voor elke vergadering een persoonlijke terug- en vooruitblik, waarin momenten van trots, maar ook dilemma's worden geschetst. Deze successen en aandachtspunten worden tijdens de vergadering besproken. . Eén van de leden reflecteert aan het eind op de kwaliteit van de vergadering.

Drie keer per jaar wordt een rapportage op inhoud, financiën, bedrijfsvoering en organisatie(ontwikkeling) opgesteld en besproken met de Raad van Toezicht. Deze rapportages geven goed weer hoe het met de resultaten en organisatie ervoor staat. Door dit drie keer per jaar te doen is de Raad van Toezicht goed op de hoogte van de voortgang.

De Raad van Toezicht werft via een open procedure, op basis van een profiel en zorgt voor een diverse samenstelling in competenties, werkervaring, woonplaats, leeftijd, gender en culturele achtergrond.

3.3.2 Fair Practice Code

LKCA heeft een eigen bedrijfs-cao waarin de salariëring en overige arbeidsvoorwaarden voor medewerkers zijn vastgelegd. De organisatie maakt gebruik van de expertise van externe zelfstandige ondernemers (zzp'ers), zoals makers, onderzoekers, sprekers e.d. De afspraken met de opdrachtnemers en de marktconforme honoraria worden vooraf vastgelegd in een overeenkomst. We stimuleren onze relaties in het veld dit ook te doen.

Het medewerkersonderzoek wordt tweejaarlijks uitgevoerd, waarin onder andere navraag wordt gedaan naar de psychosociale arbeidsbelasting. De uitkomsten van dit onderzoek worden gebruikt om verbeteringen aan te brengen op het gebied van duurzame inzetbaarheid. Om de vijf jaar vindt er een risico-inventarisatie plaats. De inventarisatie is gericht op zoveel mogelijk voorkomen of beperken van gezondheidsschade van de medewerkers. Op basis van dit advies wordt aan de hand van een plan van aanpak gewerkt aan een gezonde en veilige organisatie. Jaarlijks wordt de voortgang geëvalueerd en sturen waar nodig bij.

Er is een scholingsbudget waarmee zowel organisatiebrede ontwikkeltrajecten als individuele professionele ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt.

Maandelijks vindt een overleg tussen directeur-bestuurder en ondernemingsraad plaats. De ondernemingsraad wordt nauw betrokken bij organisatievraagstukken.

Duurzaamheid was een van de redenen achter onze verhuizing. In onze huidige huisvesting is bij de inrichting gekozen voor veel hergebruik van bestaand meubilair en van duurzame materialen. Woon- werkverkeer en dienstreizen worden vrijwel geheel met het openbaar vervoer gedaan. Begin 2020 laat LKCA een scan uitvoeren om zicht te krijgen op de duurzaamheidsverbeteringen die we zouden kunnen doorvoeren. Daarmee gaan we vanaf half 2020 aan de slag.

3.3.3 Code diversiteit en inclusie

Elke 2 á 3 jaar wordt de online inclusie scan door een vertegenwoordiging van medewerkers uit alle lagen van de organisatie ingevuld. De uitkomst van de scan die in 2019 is uitgevoerd, heeft ons inzicht gegeven waar LKCA ten aanzien van diversiteit en inclusie staat. Op basis van de uitkomst uit de scan is een actieplan opgesteld met doelen op de thema's personeel, partners, programma en publiek.

We werken op diverse momenten met externe sprekers of trainers aan het bewustzijn van diversiteit, van privilege e.d. Zo stimuleren we op individueel en organisatieniveau het bewustzijn over het belang van inclusie en over de eigen blinde vlekken.

We integreerden diversiteit en inclusie in onze visie: de rode draad in onze missie, visie en beleidsplan is dat cultuur gewoon moet zijn voor iedereen, ongeacht gender, culturele achtergrond, opleidingsniveau, beperking, leeftijd enz.

In 2019 werden we penvoerder van de Code diversiteit en inclusie en werken we vanuit die verantwoordelijkheid nog actiever mee aan het inclusiever maken van de culturele sector. Diversiteit en inclusie leven sterk in de organisatie, maar is explicieter onderwerp van gesprek in het ene dan in het andere team. Het MT bevraagt alle teams op dit thema: welke activiteiten onderneem je, welke nieuwe partners zijn relevant e.d. Zo wordt onze aanpak de komende tijd nog scherper en uitgebreider.

We realiseren ons dat we in een werkveld opereren waar dat nog lang niet altijd de norm is en voegen juist daarom ook partijen toe aan onze omgeving, die hierin iets te bieden hebben, zoals organisaties uit andere domeinen, samenwerkingsverbanden op het terrein van inclusie e.d. We hebben daarin eerste stappen gezet en werken daar de komende jaren aan door. Ten aanzien van ons publiek hebben we stappen te zetten, omdat een groot deel van ons netwerk, net als wij, niet volledig inclusief is. We zoeken actief naar nieuwe wegen en zien vanuit onze rol in de ondersteuning vanuit de code ook mogelijkheden om ons publiek diverser te

maken, doordat de organisaties waar wij voor werken diverser zullen worden. We betrekken ook mensen uit de doelgroep, zoals bij onze bijeenkomsten over kunst voor mensen met een beperking.

Ten aanzien van personeel doen we het al goed op het vlak van werkcultuur en leiderschap. Dat is een goede basis. We hebben verwoord op welke assen van diversiteit we stappen hebben te maken in de samenstelling van ons personeelsbestand. Omdat we onze formatie inkrimpen, gaat deze beweging langzamer dan we zouden willen. Dat neemt niet weg dat we de afgelopen jaren meer mensen hebben aangenomen met een andere culturele achtergrond, met een beperking of chronische ziekte en ook meer jonge mensen. We blijven daaraan werken en zijn heel blij dat we beschikken over een HRM-adviseur met kennis en ervaring op dit gebied.

Ook in hoe we communiceren hebben we veel aandacht voor inclusie: goede representatie, volledige digitale toegankelijkheid van onze nieuwe website e.d. Er zijn nog enkele aandachtspunten in de toegankelijkheid van ons gebouw, waarover we met de eigenaar in gesprek zijn.

3.3.4 Ondernemerschap

De eigen inkomsten van LKCA zijn met de verhuizing naar het huidige pand afgenomen. In het oude pand verkregen we eigen inkomsten door onderverhuur en zalenverhuur. Omdat dit niet past bij onze kernactiviteiten en we door afloop van ons huurcontract konden verhuizen naar een veel kleiner pand, hebben we deze activiteiten afgestoten.

Wij zijn een organisatie met een publieke opdracht en besteden onze tijd en middelen maximaal aan het uitvoeren van die opdracht. Het uitvoeren van commerciële opdrachten vraagt iets heel anders en daarmee worden we bovendien een concurrent van de professionals waar we voor werken. Onze basisregel is dat als er voor bepaalde activiteiten een markt is, wij ons met die activiteiten niet bezig hoeven te houden. De aard van ons werk is juist dat het activiteiten zijn die niet door de markt worden uitgevoerd.

Wel kiezen we voor maatschappelijk ondernemerschap, waarbij we, met name vanuit onze aanjagende rol, samen met partners middelen vergaren om bepaalde projecten of programma's uit te kunnen voeren. De verkregen middelen gaan daarbij meestal niet naar LKCA, maar naar de partners. LKCA draagt dan over het algemeen in menskracht vanuit de eigen middelen bij.

3.3.5 Internationale activiteiten

Vanuit onze landelijke positie hebben we ook een internationale taak. We halen kennis en inzichten op via internationale samenwerking en op internationale bijeenkomsten. Daarnaast vertegenwoordigen we Nederland vaak in het buitenland en delen daar onze kennis en inzichten.

LKCA participeert om die reden in het Europese beleidsnetwerk (ACEnet), het European Network of Observatories in the Field of Arts and Cultural Education (ENO), gelieerd aan UNESCO en het Europese amateurkunst netwerk (Amateo). Onlangs hebben we ons aangesloten bij het European Hiphop Studies Network om onderzoek naar hiphop ook in Nederland te stimuleren.

We geven onze internationale activiteiten periodiek door aan Dutch Culture, zodat ze bekend zijn in de sector.

4 Inhoudelijke verantwoording subsidie

In hoofdstuk 2 gingen we wat meer kwantitatief op onze prestaties in. In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste activiteiten en impact aan de hand van de programmalijnen uit ons activiteitenplan.

4.1 Maatschappelijke betekenis van cultuureducatie en -participatie

We zien in de praktijk dat voor al onze doelgroepen deze programmalijn belangrijk is als basis voor hun werken. Ons klantonderzoek liet in 2017 zien dat men op deze programmalijn veel van LKCA verwacht en ook het klantonderzoek van 2019 laat zien dat het agenderen van dit belang door LKCA heel belangrijk wordt gevonden. We werken in deze programmalijn nauw samen met vele partners, zowel landelijk als provinciaal en lokaal, en zowel binnen als buiten de cultuursector.

De belangrijkste activiteiten beschrijven we in deze paragraaf.

4.1.1 Versterken beleid

CultuurDeelje

CultuurDeelje is het initiatief van LKCA om samen met vele partners een gezamenlijke boodschap en informatie op het terrein van cultuureducatie met cultuurparticipatie met beleidsmakers en -bepalers te delen. De uit te voeren activiteiten verschillen per jaar en worden samen met partners bepaald en vormgegeven. Rode draad is het afstemmen van belangrijke thema's en boodschappen en het faciliteren van partijen in het veld om daarmee zelf aan de slag te gaan.

Samen met Kunsten '92 organiseerden we het Provinciaal Cultuurdebat Cultuur werkt voor de provincie met 135 deelnemers, waaronder diverse kandidaat statenleden, gedeputeerden, beleidsadviseurs van provincies en culturele instellingen. De bijeenkomst leverde input voor het overdrachtsdossiers voor (nieuwe) gedeputeerden dat door het LKCA werd ontwikkeld. Dit werd 185 keer gedownload. Ten slotte hebben we in september een analyse van de coalitieakkoorden gepresenteerd (1.105 unieke paginaweergaves).

Met CultuurDeelje helpen we professionals om de lokale politiek te beïnvloeden. Daartoe ontwikkelden we in 2019 een filmpje (1.472x bekeken, gemiddeld 68% van het filmpje), werkten we aan het uitbreiden van het netwerk, werd het Handboek Belangenbehartiging 51x gedownload, verzorgden we weer twee lobbytrainingen en maakten we 3 afleveringen van een nieuwe podcast (217 keer beluisterd in 2019).

Monitor lokaal beleid

We ontwikkelden de monitor lokaal beleid voor CE/CP. Met deze monitor kunnen we in 2020 en in de jaren daarna een beeld schetsen van de situatie in het lokaal beleid ten aanzien van cultuureducatie en cultuurparticipatie. Dit hebben we in afstemming met de provinciale uitvoeringsorganisaties vormgegeven. Tevens is er een klankbordgroep bestaande uit OCW, IPO, VNG, Boekman, Raad van twaalf, Evert Bisschop Boele en Quirijn van den Hoogen.

Tool: Bouwen aan beleid

In 2018 ontwikkelden we deze tool, die een opvolger is van de eerdere VNG-handreiking cul-

tuureducatie. Die kwam tot stand in een samenwerking van LKCA met de VNG, Cultuurconnectie en de provinciale uitvoeringsorganisaties.

2019 stond in het teken van het actualiseren van de site en stimuleren van het gebruik van de tool. In totaal werd de website in 2019 893 keer bezocht (met 2.360 unieke paginaweergaves) en werd het webinar hierover 363 keer bekeken.

Naast de tool, bieden we op onze site natuurlijk informatie gericht op beleidsmakers. Daarin presteerden we in 2019 beter dan in 2018: 65% meer bezoeken aan dit deel van de site (10.512), 57% meer unieke paginaweergaves (17.593), 17% langer op de pagina's (2:33).

Werkplaats monitoring en evaluatie cultuurcoaches

In vier bijeenkomsten met 4 cultuurcoaches, 4 gemeentelijke beleidsmedewerkers en 2 provinciale steunfuncties bogen we ons over de vraag 'Hoe krijgen we meer zicht op de inzet en de effecten van het werk van de cultuurcoaches'. Samen is er een stappenplan ontwikkeld voor het monitoren en evalueren van de inzet van cultuurcoaches en een informerend filmpje over de rol van de cultuurcoach.

Eén van de deelnemende beleidsmedewerkers: *'Het eindresultaat, het stappenplan en het filmpje, mag er zijn. Het is een handzame tool geworden. Goed dat het LKCA dit soort tools samen met de gebruikers vormgeeft.'*

Er vonden in 2019 twee webinars voor cultuurcoaches en gemeenten plaats: Nieuwe kansen voor buurtsport- en cultuurcoaches: 2574 keer bekeken; Zicht op sport- en cultuurcoaches: monitoren en evalueren: 225 keer bekeken.

4.1.2 Zichtbaarheid amateurkunst

Iktoon

De impact die we bij de doelgroep teweeg hebben gebracht met de campagne Iktoon is dat ook in 2019 ruim 37.000 kunstenaars hun kunsten, talenten en plezier toonden en er weer meer bezoekers waren (225.000). Uit het panelonderzoek blijkt dat *een ruime meerderheid van de Nederlandse bevolking waardering heeft voor amateurkunst. Dit geldt zowel in algemene zin als op persoonlijk vlak. Ook vindt men dat het aanbod toegankelijk moet zijn voor diverse doelgroepen.* De zichtbaarheid van de iktoon-campagne is met 10% zeer hoog te noemen. Daarnaast stimuleren de uitingen tot actie; maar liefst 60% onderneemt een of meerdere zaken na het zien van de campagne en 25% heeft zelfs actief meegedaan aan een iktoon activiteit. We kunnen concluderen dat iktoon bijdraagt aan de zichtbaarheid van amateurkunst, aanzet tot actie en daarmee cultuurparticipatie stimuleert.

De verbinding met partners en lokale iktoon-coördinatoren is in 2019 gerealiseerd door partnerbijeenkomsten, coördinatorenbijeenkomsten, website, bezoek aan diverse activiteiten en mailings. We hebben enkele interessante partners uit het sociaal domein (Ieder(in) en Sociaal Werk Nederland) aan de campagne weten te verbinden. De gezamenlijke boodschap en steun aan iktoon van de partners komt nog niet altijd goed uit de verf. Het aantal iktoon-coördinatoren is licht gedaald, in 2020 moeten we inzetten op het werven van nieuwe coördinatoren/gemeenten.

In 2019 is het aantal publicaties, het bereik en de mediawaarde gedaald. Belangrijkste redenen hiervoor zijn de late start en het feit dat de editie van dit jaar weinig nieuws te melden had (geen stunt, nieuwe cijfers of een prijs), wat de media-aandacht zoals verwacht moeilijk maakte. De inzet van influencers is wederom succesvol gebleken. De interactiegraad van de

posts van de influencers is met 5,9% hoog. Het gestelde doel van een jaarlijkse groei in fans van 10% is met 13% groei op Facebook en 19% op Instagram ruimschoots behaald. Dit jaar is een succesvolle partnership aangegaan met het online platform Indebuurt van De Persgroep. De website van [iktoon](#) wordt steeds beter gevonden. Dat is te zien aan de stijging van het aantal bezoekers van 29,6% ten opzichte van dezelfde periode in 2018.

Zichtbaarheid verenigingen

Op meerdere manieren stimuleren we verenigingen zich te laten zien en helpen we goede voorbeelden uit te lichten. Hierdoor kunnen andere verenigingen geïnspireerd worden en imago en positionering verbeterd.

De verkiezing Club van het Jaar is in 2019 voor het tweede jaar georganiseerd, met het LKCA en Kunstbende als samenwerkingspartners vanuit cultuur en initiatiefnemer de Rabobank. Dit jaar is voor het eerst De Persgroep aangehaakt als (media)partner. Shirma Rouse is betrokken als ambassadrice. De verkiezing, en daarmee de verenigingen, was goed zichtbaar in diverse media. Effect: de betrokken clubs zijn trots op wat ze doen en stralen dat uit naar anderen. 422 cultuurverenigingen en -stichtingen namen deel aan de verkiezing, uit alle hoeken van het land en vanuit verschillende disciplines. Lokale amateurkunstondersteuners en koepels zijn betrokken om cultuurclubs te benaderen over hun deelname.

Er verscheen een bijlage bij AD en regionale kranten, oplage: 600.000, met o.a. voorbeeldverenigingen en cijfers uit de VerenigingsMonitor en de MAK. Ook veel zelfstandige lokale kranten berichtten over de verkiezing en lokaal genomineerde verenigingen. Filmpjes waarin Shirma Rouse haar pleidooi doet voor de cultuurvereniging zijn zo'n 25.000 keer bekeken. Ook is de verkiezing 100 maal gepromoot in radiospotjes via Q-Music.

4.1.3 Inzicht betekenis cultuur in sociaal domein

We werken eraan om in het sociale domein de waarde van kunst en cultuur steeds beter zichtbaar te maken. In dit kader hebben we, na gesprekken met vertegenwoordigers van verschillende databanken, een traject ontworpen: *Weten wat werkt in jouw praktijk*. Hierin gaan we in 2020 verschillende culturele initiatieven ondersteunen om hun praktijk goed te beschrijven en de waarde van cultuur voor verschillende doelgroepen zichtbaar te maken. Er is plek voor 10 praktijken in dit traject, maar de animo bleek groot: na de informatiebijeenkomst ontvingen we het dubbele aantal aanmeldingen en hebben we een mooie selectie kunnen maken.

Een aantal reacties:

Steven Muller, Stichting Jongerencultuur: 'Wij zijn zeer overtuigd van de waarde van jullie initiatief en ongeacht of ons project aan de selectie-eisen voldoet of niet, willen wij graag betrokken blijven en bijdragen waar mogelijk!'

Bram Martens, Improbattle: 'Wat ontzettend leuk dat we zijn geselecteerd. We hebben ontzettend veel zin om mee te denken tijdens de werkplaats en zien uit naar de workshops en het onderzoek.'

Rondom het thema eenzaamheid zijn we met de digitale handreiking die begin 2019 klaar was de boer op gegaan. Hij is opgenomen in de toolkit op de landelijke website [eentegeneenzaamheid.nl](#) en wordt gebruikt door sociale en culturele partijen die samen willen werken tegen eenzaamheid. We schreven artikelen en blogs en brachten de handreiking zo verder onder de aandacht, onder andere tijdens de *Week tegen Eenzaamheid* en via de koepelorganisatie voor adviesraden in het sociaaldomein. We gaven diverse presentaties op sociale en gemeentelijke congressen over hoe je met kunst en cultuur van betekenis kunt zijn in de strijd tegen eenzaamheid, en we presenteerden de handreiking op een bijeenkomst van de VWS-adviseurs voor gemeentecoalities. Ook bespraken we met VWS mogelijkheden om cultuur sterker onder

de aandacht te brengen bij de landelijke coalitiepartijen. Dit krijgt vervolg in 2020.

Alet Klarenbeek, initiatiefnemer Up!: 'Ja, de handreiking ken ik en pas hem ook toe in de gemeente Leeuwarden, waar ze culturele makers uitnodigen om met eenzaamheid aan de slag te gaan (en er ook geld voor vrijmaken).'

4.2 Goede cultuureducatie op school en in de vrije tijd

Cultuureducatie blijft een belangrijke en grote programmalijn binnen LKCA.

4.2.1 Onderwijsvernieuwing

We dragen op verschillende manieren bij aan de discussies over onderwijsvernieuwing.

Met Curriculum.nu wordt de inhoud van het onderwijs op basisscholen en in het voortgezet onderwijs vernieuwd. We organiseerden in 2019 in totaal elf bijeenkomsten naar aanleiding van curriculum.nu; in maart drie speciale sessies voor docenten uit de bovenbouw en tweemaal vier bijeenkomsten om te reageren op de producten van het Ontwikkelteam. De waardering voor de bijeenkomsten was groot bij zowel het Ontwikkelteam van Curriculum.nu als bij de aanwezige deelnemers. Dit heeft onder andere geleid tot een speciale uitnodiging van de directie van Curriculum.nu om over het vervolgtraject te spreken. De bijeenkomsten hebben geleid tot concrete adviezen voor het Ontwikkelteam en tot inzicht bij de deelnemers hoe zij de producten van Curriculum.nu ook nu al in hun dagelijkse schoolpraktijk in kunnen zetten.

We agenderen maakonderwijs als thema. Centraal in maakonderwijs staat leren (door te) maken, (door te) doen, waarbij juist de kunstvakken een belangrijke en aanvullende rol kunnen spelen. Maakonderwijs sluit aan bij de ontwikkeling binnen curriculum.nu en de 21e eeuwse vaardigheden. Via interviews, inventariseren van onderzoek en het organiseren van Kennisateliers komen we tegemoet aan de vraag naar informatie en goede voorbeelden. Het LKCA profileert zich als (kennis)partner op dit gebied. We merken dat er veel behoefte is aan een landelijke partner die het netwerk opstart, verbindingen legt en goede voorbeelden verzamelt en deelt.

4.2.2 Primair onderwijs

Het doel van dit cluster is om professionals en bestuurders in het primair onderwijs te stimuleren en te ondersteunen om cultuureducatie een goede plek in het curriculum te geven.

Cultuureducatie met kwaliteit en Meer muziek in de Klas

In het programma Cultuureducatie met Kwaliteit werken het Ministerie van OCW, FCP, en LKCA samen aan de versterking van het cultuuronderwijs en van de samenwerking tussen culturele instellingen en het onderwijs. Het programma bevat meerdere onderdelen waaronder de matchingsregeling die uitgevoerd wordt door FCP, de regelingen muziekimpuls en stimulerende samenwerking pabo's-conservatoria waar Méér Muziek in de Klas ook bij betrokken is, en kennisdeling dat bij LKCA belegd is.

Vanuit LKCA zijn er twee 'kennisdelenfestivals' georganiseerd, bijeenkomsten waarbij partners van en met elkaar leerden van de verschillende producten en ontwikkelingen, en bijgepraat werden over de actualiteiten. Quote van een deelnemer: *"Wat heb ik ontzettend genoten van het kennisdelen festival! Veel mensen gesproken, maar vooral ook veel kennis opgedaan,*

waarvan ik merk dat het relevant is voor de praktijk. Ik ben het weer aan het doorgeven en dat vind ik ontzettend mooi". Om ook op ambtelijk niveau voor een betere afstemming en ontwikkeling te zorgen worden zij ook uitgenodigd voor deze bijeenkomsten, waarbij zij deels een eigen parallel programma hebben. Quote van een beleidsmaker uit het netwerk: "Goed verslag waar ik echt iets aan heb (kon er niet bij zijn), dank hiervoor. Goed om te merken dat met veel wensen uit het veld iets is gedaan. Moet een goede bijeenkomst zijn geweest!"

Naast deze gerichte activiteiten fungeert LKCA regelmatig als vraagbaak voor ontwikkelingen binnen CmK en begeleiden wij onderzoeken en initiatieven, zoals het ontwikkelen van een nieuw monitoring instrument EVI 2.0.

Met Méér Muziek in de Klas hebben we regelmatig afstemming gehad, vooral in relatie tot het opzetten en ontwikkelen van de 'muziekakkoorden', lokale of regionale convenanten van publieke en private partijen om muziekonderwijs te stimuleren. We hebben het afgelopen jaar ook zorggedragen voor de overdracht van een aantal producten op muziekgebied van LKCA naar Méér Muziek in de Klas, omdat deze minder bij de rol van het LKCA passen, zoals de muziekmatrix waarin een overzicht gegeven wordt van de beschikbare muziekmethodes voor het onderwijs. Hiermee blijft dit voor scholen waardevol materiaal beschikbaar en wordt de rol van Méér Muziek in de Klas versterkt. Met Méér Muziek is ook regelmatig gesproken over de mogelijkheden voor de toekomst, verbreding naar andere kunstdisciplines en ondersteuning bij netwerkvorming en kennisdeling. Met name op dat laatste gebied zal onze samenwerking verder versterkt worden in de toekomst.

ICC

Het afgelopen jaar heeft een team van collega's van het LKCA en icc-trainers gewerkt aan het herontwerp van de icc-cursus en de netwerkbijeenkomsten. Op basis van eerder ontwikkelde bouwstenen is tijdens een werkconferentie gewerkt aan het herontwerp van de cursus. Deze opzet geeft nu genoeg richting voor een eenduidige cursus en certificering én voldoende ruimte voor regionale invulling. Met behulp van een digitale tool brengen cursisten een persoonlijk profiel, hun school en hun wensen voor cultuureducatie in kaart. Met deze data kunnen we samen met de trainers de cursus en de activiteiten verder aanscherpen. Naar aanleiding van een inventarisatie onder trainers evolueren de netwerkbijeenkomsten steeds meer naar professionaliseringsbijeenkomsten. En met succes: *'Ik vond de netwerkdag weer heel geslaagd. Merkte aan de overige deelnemers dat dat gevoel breed gedeeld werd, top!'*

In 2020 organiseren we een evenement ter ere van 15 jaar icc en het 9000e icc-certificaat.

4.2.3 Speciaal onderwijs

In 2019 is met verschillende (provinciale) partners de landelijke conferentie Next Stop, Onbeperkt Kunst en Cultuur georganiseerd voor ca. 250 professionals uit het speciaal onderwijs, en uit de kunst- en cultuursector. Deelnemers beoordeelden de conferentie met een dikke 8. In het onderzoeksproject Speciaal Verbeeld onderzoeken we sinds 2018 of en hoe kunsteducatie kan bijdragen aan de ontwikkeling van de verbeeldende vermogens van leerlingen met een beperking. Het veldwerk werd uitgevoerd van september 2018-juli 2019.

Een leergemeenschap, bestaande uit diverse belanghebbenden uit het veld (adviseurs, uitvoerders CmK, trainers, leerkrachten, onderzoekers), reflecteert op het onderzoek en op de vertaling van de uitkomsten naar de praktijk. Tijdens de conferentie Next Stop hebben we het onderzoek in twee parallelle sessies aan een breed publiek gepresenteerd. Dit heeft nieuwe belangstelling voor de leergemeenschap opgeleverd.

Het onderzoek zal vertaald worden naar een praktijkproduct dat aansluit bij de regeling CmK. Er zal een doorontwikkeling van de training 'Cultuurdocent in het SO' plaatsvinden, samen met Plein C. Deze training is bedoeld voor kunstvakdocenten die zich willen laten opleiden tot kunstvakdocent in het speciaal onderwijs. Ons doel is om deze training met behulp van inzichten uit ons onderzoek te verdiepen, kennis te verrijken, een extra module te ontwikkelen specifiek over de verbeelding, en via de leergemeenschap de training breder beschikbaar te maken in het land.

4.2.4 Voortgezet onderwijs (VO)

Het cluster VO werkte in 2018 aan het verbeteren van de positie en kwaliteit van cultuureducatie in het voortgezet onderwijs. Een aantal belangrijke activiteiten in 2019:

Informatievoorziening

We verzorgen doorlopend informatievoorziening over de cultuurvakken in het VO: de webpagina's met feitelijke informatie worden goed bezocht en er worden relatief veel vragen via de helpdesk gesteld op deze thema's (een kleine 60).

We schreven artikelen voor *Kunstzone*. We voorzien met onderwerpen als praktijkonderwijs ook in een lacune en ondersteunen landelijk beleid: er is nog weinig bekend over praktijkonderwijs hoewel hiervoor een regeling bestaat die wordt uitgevoerd door het Fonds voor Cultuurparticipatie. Met het artikel over de monitor van SLO hebben we bijgedragen aan kennisdelen over CKV havo/vwo om zo de kwaliteit versterken. Kunstzone heeft 3000 abonnees, zowel professionals VO werkzaam in het onderwijs als bij culturele instellingen.

Cultuurdag VO

Omdat we behoefte in het veld signaleerden, hebben we weer een landelijke Cultuurdag VO georganiseerd. Op die dag kwamen 300 professionals samen in Theater Goiland in Hilversum om zich te laten inspireren en informeren over actuele thema's als identiteitsontwikkeling en kunst, techniek en wetenschap. Op het programma stonden plenaire presentaties van Anthony Heidweiller en Steven Pont, en 33 deelsessies. Deelnemers waren docenten VO (kunstvakdocenten, CKV coördinatoren), school- en afdelingsleiders van VO-scholen, VO consulenten en educatoren van culturele instellingen. Een greep uit de evaluatie: *'Het is lang geleden dat ik zo geïnspireerd terug kwam van een studiedag / De dag zat zowel organisatorisch als inhoudelijk heel goed in elkaar / Zowel op theoretisch vlak als op praktisch vlak heb ik kennis kunnen nemen van nieuwe trends en ideeën / Inspirerend, energiek, leuk netwerken en lekker eten, zinvolle dag / Ik heb genoten van de drie sessies, de sprekers en de dansvoorstelling. Daarnaast kwam ik spontaan iemand tegen die ons kan helpen bij de aanvraag voor de subsidie / Inspiratie voor nieuwe projecten, en een bredere inhoudelijke basis voor de inzet van kunstvakken.'*

Consulentennetwerk VO

Dit netwerk is in opbouw. Het aantal leden neemt gestaag toe, mede omdat er steeds meer provinciale en gemeentelijke instellingen een taakstelling krijgen voor VO. Bij de start in 2017 had het netwerk 50 leden, eind 2019 waren dat 92 leden. We organiseerden en faciliteerden twee goed bezochte bijeenkomsten (44 en 27 deelnemers) waar veel kennis is gedeeld over actuele ontwikkelingen. De agenda en de bijdragen van deze bijeenkomsten waren grotendeels van de deelnemers van het netwerk zelf. Robin Prijs van Kunstcircuit Deventer: *De bijeenkomst was een succes. Altijd fijn om met collega's in gesprek te gaan en ervaringen uit te wisselen! (goed georganiseerd ook!).* Leden van het netwerk werkten (tijdens en na de bijeenkomst) aan thema's als aansluiting PO-VO, aansluiting binnen- en buitenschools en een training voor cultuurcoördinatoren in het voortgezet onderwijs.

4.2.5 MBO

Het mbo team werkt voortdurend samen met partners in het veld om cultuuronderwijs in het MBO te ontwikkelen. Strategische partners zijn: CJP, Kennispunt MBO Burgerschap, Musea (Fries Museum, Rijksmuseum, FOAM), Expertisecentrum Kritisch Denken, ECBO, CVI, opleidingen en culturele instellingen.

De bezoekcijfers van het MBO deel van de site laten de interesses in dit thema zien. De bezoekers aantallen liepen op van 1.018 in trimester 1.580 in trimester 2 naar 1.366 in trimester 3. Daarnaast blijkt uit de statistieken dat we veel terugkerende bezoekers hebben op onze mbo-portal: een teken dat we bezoekers aan ons weten te binden en dat ze ons weten te vinden.

De programmaregeling mbo en kunsteducatie van Fonds 21 is mede ontstaan door input van CJP en LKCA. Steeds meer culturele instellingen vragen hier geld aan. We zien dan ook een merkbare stijging in cultuureducatief aanbod in het mbo sinds 2017. In 2019 hebben 50 instellingen geld gekregen. Sinds 1 januari 2020 is de mbo-regeling zelfs continue opengezet en kunnen culturele instellingen het hele jaar door aanvragen.

We deden in 2019 de evaluatie van de leergemeenschap van Fonds 21 in het kader van de nieuwe mbo-regeling. Die resulteerde in een onderzoeksrapportage *Kunsteducatie in het mbo: Samen leren (61 downloads)*; een web-artikel met kritische succesfactoren vanuit de mbo-student (376 unieke pagina's en gem. 4 min op een pagina).

We werkten mee aan het mbo-themanummer van Kunstzone, welke 500 maal is uitgedeeld in stands en tijdens diverse conferenties (van mbo sector en cultuursector) in het land. Kunstzone bereikt bovendien 3.000 abonnees.

4.2.6 Culturele en erfgoedinstellingen

We willen eraan bijdragen dat de educatie- en participatie-activiteiten van professionele kunsten en erfgoed goed aansluiten bij ontwikkelingen in het onderwijs en binnen andere domeinen binnen de samenleving. Daartoe inspireren en informeren wij de medewerkers educatie/participatie ofwel publiekswerkers.

In 2019 deden we onderzoek om meer zicht te krijgen op de positie van educatie en participatie binnen de podiumkunsten: *Trendonderzoek Betovering en betekenis*.

De publicatie laat op verschillende manieren zien wat podiumkunstinstanties doen, waarom ze dat doen en hoe ze dat doen. In 2012 werd het laatste trendrapport uitgebracht over dans en theater educatie. Daar waar het mogelijk is worden vergelijkingen gemaakt met de uitkomsten van 2012, zodat we eventuele trendverschuivingen kunnen waarnemen. Deze keer is voor het eerst ook de muziekeducatie in het onderzoek meegenomen.

Op 13 december zijn de resultaten van het trendonderzoek gedeeld met professionals uit de culturele sector en beleidsmakers. De kwesties uit het onderzoek vormden het thema van de bijeenkomst: in diverse sessies werden ervaringen uitgewisseld.

Samen met het Rijksmuseum organiseerden we een bijeenkomst voor museumeducatoren over anders kijken: *Wat zie jij*. De gemiddelde evaluatiescore kwam uit op 8,3, wat voor dergelijke bijeenkomsten een heel hoog cijfer is. Een aantal quotes:

- *Ik ben me veel bewuster geworden van eigen blikveld; ik heb nieuwe ideeën voor publieksprogramma's.*
- *Wat een geweldig inspirerende dag! Wat een verrijking om zo samen kijkend op onderzoek uit te gaan.'*
- *Helemaal top, leren door doen! Compliment. Goede sprekers!!'*

Vier keer per jaar vindt het Vakoverleg Erfgoedconsulenten plaats dat door het LKCA wordt gefaciliteerd. Deelnemers zijn degenen die verantwoordelijk zijn voor erfgoededucatie op provinciaal niveau. In de loop der jaren heeft dit gremium zich een belangrijke positie verworven binnen het cultuureducatieve veld. Het vakoverleg wordt op beleidsniveau als serieuze partner en als klankbord beschouwd.

We sloten aan bij het netwerk filmeducatie van Eye en dachten in de betreffende werkgroepen mee over beleid ten aanzien van filmeducatie en over een doorlopende leerlijn.

We organiseerden verder diverse kleinere bijeenkomsten, zoals een sessie over digitalisering in erfgoededucatie, samen met DEN, een sessie ten behoeve van de uitwerking van de lijn deskundigheidsbevordering van Erfgoed Telt!, samen met het ministerie van OCW. Culturele en erfgoedinstellingen sloten bovendien aan bij andere bijeenkomsten, zoals Next Stop, over cultuur voor mensen met een beperking en de VO dag cultuur.

Ook werkten we aan de voorbereiding en eerste uitwerking van het Trendonderzoek museum- en erfgoededucatie en een onderzoek naar de plek van cultuureducatie binnen de popsector.

4.3 Cultuurparticipatie mogelijk voor iedereen

6,4 miljoen Nederlanders zijn cultureel actief, zijn amateurkunstenaar. LKCA draagt eraan bij dat zij dat kunnen blijven doen en dat meer mensen actief kunnen worden.

4.3.1 Ondersteuning professionals

Onderzoek kunstprofessionals

We onderzoeken de rol en arbeidstevredenheid van de kunstprofessional en zoomen daarbij ook in op de rol van collectieven. Voor het eerst heeft er een combi onderzoek plaatsgevonden waarbij zowel de kwantitatieve gegevens als ook de kwalitatieve gegevens zijn onderzocht. De eindpublicatie van dit onderzoek is naar verwachting klaar in 2020.

Hiphop

In 2019 zijn verschillende netwerkbijeenkomsten georganiseerd en werd tevens een bezoek aan de European Hiphop Studies conferentie in Bristol gebracht. Een deel van de uitkomsten zal worden gepresenteerd tijdens de onderzoeksconferentie in februari 2020. Ook vinden presentaties plaats bij New Skool Rules, Breaking the Rules – Hiphop Academy. Het team heeft hard gewerkt om samen met externe experts deze sector in beeld te brengen. Mensen uit de scene zoeken nu ook zelf contact met het LKCA voor samenwerking.

Netwerk adviseurs cultuurparticipatie

Twee keer per jaar organiseert het LKCA een dag voor het netwerk van lokale en provinciale adviseurs/ coaches voor cultuurparticipatie.

In twee jaar tijd is het netwerk gegroeid van 50 naar 170 leden; vooral door de uitbreiding van

de regeling cultuurcoaches hebben zich het laatste jaar veel nieuwe adviseurs aangemeld. De laatste netwerkdag was op locatie met 65 deelnemers. Op de netwerkdagen delen de deelnemers praktische informatie over actuele onderwerpen aangaande cultuurparticipatie in de vrije tijd. Tevens oefenen de deelnemers toepassingsmogelijkheden en tools voor het ondersteunen van beoefenaars en professionals in het werkveld cultuurparticipatie. 'Vooral het netwerken, geïnformeerd en geïnspireerd raken is heel waardevol. Graag tot ziens in maart 2020!', aldus een van de deelnemers.

Cultureel Vermogen

Vier beoogde proeftuinen (Noord, Oost, Zuid, West) waarin het concept Cultureel Vermogen wordt uitgetest zijn opgestart in het laatste trimester van 2019, mede mogelijk gemaakt door financiële steun van het FCP. Dit project is een voorbeeld van het innovatieve principe om 'van buiten naar binnen' werken met een 'open source' karakter. Partners zijn (o.a.) K&C Drenthe, Cultuur Oost, Huis voor de Kunsten Limburg, Kumulus- en Universiteit Maastricht, Muziekschool Amsterdam en MOCCA. Centraal staat de vraag: 'Wat verandert er in processen als je Cultureel Vermogen als referentiekader inzet op de 3 niveaus primair proces, samenwerking en organisatie. Een onderzoeksgroep en een wetenschappelijke kring maken onderdeel uit van het project.

Cultuur/Kunst en Technologie

Tijdens twee expertmeetings (30 deelnemers) en interviews met experts is gewerkt aan de totstandkoming van een publicatie die in 2020 verschijnt, plus de voorbereiding voor een kennisdeelevent op dit nieuwe onderwerp.

CLOCK your skills

CLOCK is een instrument om non-formals te certificeren. LKCA, CultuurOost en Rozet Arnhem hebben dit instrument vanuit Engeland naar Nederland gehaald. De eerste certificeringen hebben inmiddels plaatsgevonden. De deelnemers aan de daarvoor gehouden bootcamps zijn geïnterviewd met als doel: effectmeting CLOCK tool en onderzoek kunstprofessionals. In 2020 vindt een eindmanifestatie plaats: CLOCK is dan succesvol geïntroduceerd in Nederland en het is aan de partners in het veld de verdere uitwerking op te pakken.

4.3.2 Ondersteuning beoefenaarsverbanden

Verenigingsmonitor

Begin 2019 hebben we de resultaten van de VerenigingsMonitor gepubliceerd, een breed onderzoek naar organisatiekracht, artistiek aanbod en maatschappelijke oriëntatie van kunst- en cultuurverenigingen. Het is voor de eerste keer dat de sector op zo'n grote schaal cijfermatig in beeld is gebracht. De behoefte daaraan en aandacht ervoor was dan ook groot.

Een belangrijk impact van de VerenigingsMonitor is dus dat het op brede schaal aandacht heeft gevraagd voor de sector, en voor de kracht van de sector, maar ook voor de bedreigingen. Zo verscheen er een groot aantal artikelen over de resultaten van VerenigingsMonitor in verschillende media. Daarnaast gaf het koepels, ondersteuners en beleidsmakers inzichten die ze inzetten voor hun activiteiten. In de loop van het jaar hebben we op verzoek aparte aanvullende analyses, rapporten en presentaties gemaakt. Op verzoek van de KNMO is in 2019 een vervolgonderzoek gedaan onder muziekverenigingen. In meerdere bijeenkomsten en werksessies in het land presenteerden we de resultaten en gingen we met ondersteuners en verenigingen aan de slag om nieuwe ideeën te ontwikkelen.

Etnografisch onderzoek

We voeren een kleinschalig etnografisch onderzoek uit naar cultuurparticipatiepraktijken (spoken word en verhalen vertellen) om meer inzicht te krijgen in verschillende vormen van cultuurbeleving. Dit onderzoek loopt door in 2020.

Amateurkoepels

In het versterken van verenigingen hebben de koepelorganisaties en netwerken een spilfunctie. LKCA werkt met ze samen, ondersteunt ze waar mogelijk en zorgt zo voor meer verbondenheid en uitwisseling. Een belangrijke stap in 2019 was het op verzoek starten van een landelijk overleg van grote koepels. Gezamenlijk werken we aan een agenda en verder positioneren en versterken van de sector. Met KNMO en Koornetwerk Nederland werken we structureel samen. De ondersteuning van het circusnetwerk droeg bij aan het oprichten van Circuspunt, het nieuwe platform voor de circussector. Daarnaast zetten we in op disciplines die minder zichtbaar of minder georganiseerd zijn. Dat leidde tot een eerste netwerkbijeenkomst in theater met 23 deelnemers. Op 2 november organiseerden we de jaarlijkse Koepeldag, met een opkomst van 40 deelnemers, wat een mooi aantal is bij ongeveer 100 koepels. Een sessie bij de KNZV Midden Nederland leidde tot een verzoek voor een vervolgssessie in 2020.

Verenigingsondersteuning

Het LKCA heeft de cursus Samen Slim Deelnemers Werven ontwikkeld en een 'train de trainer programma' waarin cursusleiders opgeleid worden om de cursus aan cultuuraanbieders (o.a. verenigingen) aan te gaan bieden. De cursus bestaat uit bijeenkomsten en een online omgeving en helpt cultuuraanbieders om hun aanbod beter te laten aansluiten bij hun doelgroep, wat hun toegankelijkheid en mogelijkheden vergroot. Door samen met onze partners cursusleiders op te leiden draagt LKCA bij aan de ontwikkeling en kwaliteit van de sector. Voor de eerste training was veel belangstelling, met 14 deelnemers en 32 mensen op de wachtlijst voor vervoltrainingen in 2020.

Daarnaast bieden we een online platform voor tools van regionale en landelijke aanbieders, veelal ondersteunende instellingen. Deze tools, bijvoorbeeld op het gebied van financiën of organisatie, zijn bedoeld ter versterking van koepels en verenigingen in hun dagelijkse (bestuurs)praktijk.

Net als in 2018 werkten we mee in het project Verenigingsondersteuning van de Rabobank. Er werden verenigingsbegeleiders opgeleid, er namen meer culturele verenigingen deel aan het programma.

4.3.3 Cultuur, zorg en welzijn

De belangstelling voor de inzet op het gebied van ouderen blijft onverminderd groot, ook vanuit het buitenland (presentaties op aanvraag in België en Schotland) en is gegroeid ten opzichte van andere jaren. Dat was bijvoorbeeld te merken tijdens het congres *Een Nieuwe generatie Ouderen(zorg)* waar we 150 deelnemers hadden in één workshop; en aan de belangstelling voor onze eigen conferentie *Lessen in Levenspit*.

N.a.v. *Lessen in Levenspit*: 'Combineren en op rijtje zetten van factoren: top!' en 'Superleuk, leerzaam, veel tips en lekker doen.' N.a.v. presentatie in Schotland: 'Fascinating presentation about creative ageing in the Netherlands by Ingrid Smit from LKCA.'

Samen met initiatiefnemer Holland Dance Festival en vele partijen uit de culturele en sociale sector maakten we de *Agenda Inclusieve Podiumkunsten 2020-2024*, met bijbehorende online

Landkaart die initiatieven door heel Nederland laat zien. We presenteerden agenda en landkaart tijdens het symposium *DanceAble#3*. Ruim 120 mensen ondertekenden de agenda.

N.a.v. DanceAble#3: 'Dear DanceAble#3 people, Yesterday was a beautiful day with lots of input. I have seen many of you and it makes me happy. We have set new steps into the future!' en 'Het was een bijzondere dag. Er zijn weinig congressen waar de sfeer zo prettig is. Een heel mooie beleving met interessant sessies' en 'Mooi initiatief, die landkaart van jullie!'

Het programma *Zorg en Perspectief* van Fonds Nuts Ohra/FNO gericht op jonge mensen met chronische aandoeningen krijgt een vervolg: *JongerenInc*. De kwartiermaker van het vervolgprogramma gebruikt onze veldverkenning en de resultaten van de leergemeenschap voor de ontwikkeling van dit nieuwe programma.

Tijdens de expertmeeting in het Emma kinderziekenhuis besloot een gitaar docent ter plekke om expliciet aandacht te gaan besteden aan chronisch zieke kinderen. Hij schrijft daarbij: *'Als je niet naar mij kan komen, dan kan ik naar jou toe komen'* (met gitaarles).

4.3.4 Programma cultuurparticipatie en Iktoon

In 2019 werkten we in het kernteam met OCW en FCP aan de ontwikkeling en uitvoering van het programma. We stelden een plan voor kennisdeling vanaf 2020 op. Het plan bestaat uit kennisdossiers over specifieke maatschappelijke opgaven (bv. positieve gezondheid en eenzaamheid); een projectenmonitor om de aanpak van de verschillende projecten in beeld brengen; in landelijke leergemeenschappen/werkplaatsen brengen we projectleiders bij elkaar die werken aan dezelfde maatschappelijke opgaven/doelgroepen. Daarnaast zijn er verschillende presentatiemomenten geweest waarmee we bij hebben gedragen aan het ontwikkelen en de zichtbaarheid van het programma (werkgroepen, VNG Hermes bijeenkomst, dag voor consultants cultuurparticipatie) Onze werkzaamheden hadden dus vooral impact op het gebied van ontwikkelen en toepassen van kennis.

De landelijke promotiecampagne iktoon had in 2019 als doel de waardering en de toegankelijkheid van cultuurparticipatie te vergroten door kunstzinnig en creatief actief zijn in de vrije tijd te bevorderen. Primair richt de campagne zich op speciale doelgroepen om die te verleiden en secundair op iedereen in Nederland die cultureel actief kan zijn. We doen dit samen met landelijke en lokale partners.

De impact die we bij de doelgroep teweeg hebben gebracht is dat ook in 2019 ruim 37.000 kunstenaars hun kunsten, talenten en plezier toonden en er weer meer bezoekers waren (225.000). Uit het panelonderzoek blijkt dat *een ruime meerderheid van de Nederlandse bevolking waardering heeft voor amateurkunst. Dit geldt zowel in algemene zin als op persoonlijk vlak. Ook vindt men dat het aanbod toegankelijk moet zijn voor diverse doelgroepen.* De zichtbaarheid van de iktoon-campagne is met 10% zeer hoog te noemen. Daarnaast stimuleren de uitingen tot actie; maar liefst 60% onderneemt een of meerdere zaken na het zien van de campagne en 25% heeft zelfs actief meegedaan aan een iktoon activiteit. We kunnen concluderen dat iktoon bijdraagt aan de zichtbaarheid van amateurkunst, aanzet tot actie en daarmee cultuurparticipatie stimuleert. Het is positief dat 50% van de coördinatoren en 35% van de overige organisatoren concrete aandacht heeft voor de diverse doelgroepen door hier activiteiten voor aan te passen of te organiseren.

De verbinding met de partners en iktoon-coördinatoren is in 2019 gerealiseerd door partnerbijeenkomsten, coördinatorenbijeenkomsten, website, bezoek aan diverse activiteiten en mailings. We hebben enkele interessante partners uit het sociaal domein (Ieder(in) en Sociaal Werk Nederland) aan de campagne weten te verbinden. De gezamenlijke boodschap en steun aan iktoon van de partners komt nog niet altijd goed uit de verf. Het aantal iktoon-coördinatoren is licht gedaald, in 2020 moeten we inzetten op het werven van nieuwe coördinatoren/ge-meenten.

In 2019 is het aantal publicaties, het bereik en de mediawaarde gedaald. Belangrijkste redenen hiervoor zijn de late start en het feit dat de editie van dit jaar weinig nieuws te melden had (geen stunt, nieuwe cijfers of een prijs), wat de media-aandacht zoals verwacht moeilijk maakte. De inzet van influencers is wederom succesvol gebleken. De interactiegraad van de posts van de influencers is met 5,9% hoog. Het gestelde doel van een jaarlijkse groei in fans van 10% is met 13% groei op Facebook en 19% op Instagram ruimschoots behaald. Dit jaar is een succesvolle partnership aangegaan met het online platform Indebuurt van De Persgroep. De website van iktoon wordt steeds beter gevonden. Dat is te zien aan de stijging van het aantal bezoekers van 29,6% ten opzichte van dezelfde periode in 2018.

4.4 Code Diversiteit en inclusie/Actieplan cultuur en creatief inclusief

In 2019 nam LKCA een deel van het penvoerderschap van de Code DI over, vanaf 2020 het volledige penvoerderschap. In 2019 was LKCA vanaf september verantwoordelijk voor de uitvoering van de lijn van de deskundigheidsbevordering. Omdat de code pas in november werd gepresenteerd door de Federatie Cultuur, kwam de nadruk erg op het einde van het jaar te liggen en worden enkele activiteiten doorgeschoven naar 2020.

Er werden best practices en stappenplannen verzameld en bewerkt, die zijn geplaatst op het digitale platform. Er werd een leergang Inclusief Leiderschap ontwikkeld, die heel snel was volgeboekt. Inmiddels draait de tweede groep, die ook bijna vol is. Er werd een training De Code & Jij ontwikkeld, die professionals helpt om in hun organisatie aan de slag te gaan met diversiteit en inclusie. 34 deelnemers volgden al die training in 2019. Er werd intervisie opgezet voor D&I professionals. Intervisie zal worden uitgebreid naar meer professionals, waarbij wordt gedacht aan een regionale benadering. Ook zijn de voorbereidingen getroffen voor een mentorprogramma, dat in 2020 gelanceerd wordt.

Er werd gewerkt aan de ontwikkeling van een podcastserie, die begin 2020 verschijnt.

5 Organisatie en bedrijfsvoering

5.1 Organisatieontwikkeling

Zelforganiserende teams

In 2018 gingen we van start met zelforganiserende clusterteams. Deze (inhoudelijke) cluster-teams zijn ingedeeld naar type werkveld: primair onderwijs, voortgezet onderwijs, mbo, cultuur- en erfgoedpartijen, overheid en politiek, vrije tijd, sociaal domein en vrijwilligersorganisaties. Daarnaast zijn er twee stafteams: bedrijfsvoering en communicatie. Binnen de door het MT vastgestelde kaders werken deze teams zelfstandig aan hun activiteiten op basis van een jaarlijks goedgekeurd werkplan.

Als gevolg van deze nieuwe manier van werken is het functieboek in 2019 aangescherpt en zijn er een aantal rollen (budgethouder, teamcoach) accounthouder toegevoegd, zodat deze recht doet aan de organisatie die we willen zijn.

De clusterteams worden in de samenwerking begeleid door teamcoaches. Eind 2019 hebben we deze ondersteuning en werkwijze geëvalueerd en hebben de teamcoaches in samenspraak met het MT een aangepaste werkwijze afgesproken.

Een aangepaste werkwijze van de teamcoaches is een van de onderdelen die uit de evaluatie is gehouden over zelforganisatie. Deze evaluaties zijn afzonderlijk gedaan door de directeur met de medewerkers en door OR met medewerkers. Uit de evaluatie zijn een aantal verbeterpunten gekomen die begin 2020 worden uitgewerkt en opgepakt door een werkgroep van medewerkers.

Strategisch personeelsbeleid

In de in 2018 gepresenteerde strategische personeelsplanning werd uitgegaan van een vaste formatie van 45,0 fte aan het einde van de volgende subsidieperiode (per 31 december 2024). Door de aangekondigde taakstelling vanuit OCW om de jaarlijkse structurele subsidie in de volgende subsidieperiode te verlagen met € 250k per jaar (prijspeil 2018) is besloten om de vaste formatie nog verder te verlagen tot 41,5 fte per 31 december 2024, waarbij het streven is om voor de start van de nieuwe subsidieperiode uit te komen op een vaste formatie van 44,5 fte (per 31-12-2020). We hebben gekeken welke externe en interne uitdagingen er zijn tot en met 2025 en wat voor medewerkers (o.a. aan gewenste competenties) we hiervoor nodig hebben. Om dit te bereiken gebruiken we naast het natuurlijke verloop (pensioengerechtigde leeftijd) diverse interventies om dit te bereiken zoals de inzet van een vrijwillige vertrekregeling, het aangaan van vaststellingsovereenkomsten en het verkleinen van arbeidscontracten. Daarnaast zijn we ook continu in gesprek met medewerkers om samen te kijken wat er op individueel gebied nodig is (coaching, training, cursus, outplacement traject, stage, detachering en financiële vergoeding) om een vervolgstap binnen of buiten LKCA maken.

Duurzame inzetbaarheid

Op basis van de afspraken zoals opgenomen in de CAO 2019-2022 heeft LKCA de visie en aanpak op duurzame inzetbaarheid vastgelegd. Samen met de OR en de organisatie zijn hierbij de vijf belangrijkste thema's benoemd:

- 1 De juiste collega op de juiste plek (loopbaan als vast thema in RGW-gesprek)
- 2 Trots op LKCA (meer delen met elkaar en het werkveld)
- 3 Goed in gesprek (elkaar aanspreken en het in gesprek komen/ gaan)

- 4 Ontwikkeling en ontplooiing (van individueel tot organisatiebreed)
- 5 Eigen regie (te starten bij weerbaarheid)

Op basis van deze thema's is er een plan van aanpak opgesteld waarbij de benodigde acties zijn geformuleerd. Eén van de acties was dat alle medewerkers in 2019 de workshop 'Energie en weerbaarheid' hebben gevolgd. In januari 2020 is een aangepaste aanpak met bijhorende acties op bovenstaande thema's in overleg met de OR vastgesteld.

Diversiteit en inclusie

LKCA is bezig om diversiteit en inclusie zowel in onze activiteiten als in onze organisatie te verankeren. Hiervoor hebben we in 2019 actief gewerkt aan nieuwe, meer diverse netwerken, en hebben we middels een inclusiever werving- en selectieproces onze formatie diverser gemaakt. Hierbij gaat het niet alleen om culturele diversiteit, maar inclusie in brede zin. Inclusief beleid houdt namelijk rekening met allerlei uitsluitingsgronden: leeftijd, gender, seksuele voorkeur, beperking, etniciteit en religie. We gaan in onze aanpak uit van intersectionaliteit, net als dat in het Actieplan cultuur en creatief inclusief gebeurt.

In maart 2019 hebben we met collega's van verschillende clusters en functies de scan van het actieplan cultuur en creatief inclusief ingevuld, om samen te bepalen waar we staan. De belangrijkste aandachts- en actiepunten die hier uit kwamen zijn:

- bij elk wervingstraject willen we op een aspect van diversiteit een stap maken
- diversiteit en inclusie hebben een goede plek geven in ons beleidsplan 2021-2024
- meer met onze partners het gesprek over inclusie aangaan, om zo ook buiten onze eigen organisatie een rol te spelen.

Begin 2020 wordt er geëvalueerd waar we staan met de uitkomst van de scan en verbinden daar verschillende acties aan. Er wordt een werkgroep gevormd met vertegenwoordiging/ambassadeurs uit de gehele organisatie.

Duurzaamheid

LKCA wil maatschappelijk verantwoord ondernemen, waarbij duurzaamheid de aandacht moet krijgen die het verdient. Om te komen tot een beleidsplan hebben we in 2019 een op Breeam-gebaseerde scan uit laten voeren door een onafhankelijke partij, waarna we in 2020 met een aantal medewerkers een werksessie beleggen om samen tot een duurzaamheidsprogramma te komen die ons helpt om zowel intern als extern (samen met leveranciers en samenwerkingspartners) betere keuzes te kunnen maken op dit gebied.

5.2 Kernwaarden bedrijfscultuur

LKCA wil een toekomstbestendige organisatie zijn, waarbij de bedrijfscultuur zich kenmerkt door de volgende kernwaarden, die zijn vertaald naar competenties die voor alle medewerkers gelden.

Nieuwsgierig

- Wij hebben oog voor anderen en de wereld om ons heen
- Wij zijn benieuwd naar de toekomst, we pionieren en innoveren
- Wij hebben kennis van zaken en ontwikkelen nieuwe kennis
- Wij nemen initiatief om het echt uit te zoeken
- Wij luisteren echt en zijn geïnteresseerd in wat anderen beweegt

- Wij hebben het lef om oude patronen los te laten

Toegankelijk

- Iedereen kan bij ons terecht
- We staan open voor de ideeën en plannen van anderen
- Wij zijn transparant in de keuzes die we maken
- Wij delen ideeën, kennis en informatie met elkaar en onze klanten
- Wij beoordelen alles op zijn waarde en verkennen verschillende invalshoeken
- Wij zoeken continu verbinding met en tussen anderen
- Wij zijn eerlijk en respectvol in discussie met anderen

Samenwerken

- Wij werken samen op basis van gelijkwaardigheid
- Wij geloven in de som der delen, samen sta je sterker dan alleen
- Wij delen het succes met anderen
- Wij leveren met onze eigen kennis en kunde een actieve bijdrage aan het eindresultaat
- Wij zoeken geen concurrentiepositie op
- Wij leren van elkaar
- Wij komen afspraken na

Klantgericht

- Wij stellen de relatie met onze collega's, klanten en partners voorop
- We zijn duidelijk over wat men van ons kan verwachten
- Wij kennen de behoeften en standpunten van onze klanten
- Wij reageren snel op wensen en verzoeken
- Wij stellen ons professioneel op
- Wij staan open voor suggesties ter verbetering

5.3 Personeelsbeleid en -ontwikkelingen

Formatie

Met een gemiddelde formatie van 49,4 fte bleef LKCA in 2019 onder de begrote formatie van 50,0 fte. Deze onderschrijding is enerzijds het gevolg van het in de praktijk brengen van de strategische personeelsplanning, waarbij scherp gekeken is of ontstane vacatures ingevuld moeten worden of dat er voor gekozen moet worden om benodigde kennis in te kopen. Op deze wijze bewegen we ons richting een wat kleinere formatie die voldoende financiële middelen tot haar beschikking heeft om het verschil te kunnen maken voor haar werkveld.

De formatie van beheer bestaat uit de directeur-bestuurder, bestuursassistent en het team bedrijfsvoering (Finance/ HR/ Facilitair). De gemiddelde bezetting van deze formatie telde in 2019 9,3 fte en bleef daarmee 0,7 fte onder de begroting van 10,0 fte. De belangrijkste oorzaak van deze onderschrijding is het wegvallen van IT-beheer bij bedrijfsvoering.

De formatie van de activiteiten bestaat uit de clusterteams en de inhoudelijke hoofden. De gemiddelde bezetting van deze formatie telde in 2019 40,0 fte en kwam daarmee precies uit op de begroting.

CAO

LKCA heeft vanaf 1 januari 2019 een nieuwe CAO (2019-2022), waarbij de arbeidsvoorwaarden zijn gemoderniseerd. Bij de totstandkoming van deze Cao is erop toegezien dat deze past bij de doorontwikkeling van de huidige organisatie waarbij onze medewerkers de ruimte wordt geboden om hun werkzaamheden binnen de strategische kaders van LKCA optimaal uit te kunnen voeren. Voor medewerkers die voor 1 januari 2019 in dienst waren, zijn op enkele onderwerpen overgangsregelingen afgesproken. In de CAO is afgesproken dat OR en bestuurder in 2019 een plan uitwerken op het gebied van duurzame inzetbaarheid. Dit is inmiddels gebeurd (zie ook 5.1).

Strategisch personeelsbeleid

In 2019 is er verder gewerkt aan de uitvoering van het strategische personeelsbeleid in relatie tot de reeds aangekondigde reductie van de structurele subsidie per 2021. LKCA werkt hierbij toe naar een kleinere formatie, rekening houdend met diversiteit en inclusie en met de externe en interne ontwikkelingen en uitdagingen. Het bijbehorende actieplan zit op realisatie van het aangescherpte streefbeeld per 1 januari 2025. In 2019 zijn we nog meer het gesprek over loopbaanperspectief aangegaan met medewerkers. Vanwege de uitstroom van medewerkers in 2019, hebben we ook nieuwe medewerkers kunnen aannemen. Diversiteit en inclusie is en blijft daarbij voor ons een belangrijk aandachtspunt (zie ook 5.1).

Scholing en ontwikkeling

LKCA blijft investeren in scholing en training van medewerkers. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt in individuele ontwikkeling en organisatie brede ontwikkeling. De ontwikkelingen die nodig zijn worden tussen medewerker en leidinggevenden afgesproken.

Resultaatgericht werken gesprekscyclus

Binnen LKCA werken we met een gesprekscyclus waarbij het concreet maken (kaders, helderheid, veiligheid en structuur) van de onderlinge resultaatafspraken tussen de medewerker en de organisatie drie keer per jaar besproken worden: bij de start, halverwege en aan het eind van het jaar.

In 2019 hebben we dit in nauw overleg met de OR geëvalueerd en samen verbeterpunten doorgevoerd zodat we deze in 2020 kunnen gebruiken.

Verzuim

Het gemiddelde ziekteverzuim was in 2019 met 3,3% historisch laag. In de voorgaande jaren hadden we helaas te maken met een behoorlijk aantal langdurig zieken waardoor het ziekteverzuim erg hoog was (in 2018 zelfs nog 10,4%). Daarnaast is ook de meldingsfrequentie van het verzuim gedaald van 1,49 in 2018 naar 0,78 in 2019.

Om meer te sturen op het verzuim is het verzuimprotocol in 2019 verder aangescherpt en onder de aandacht gebracht bij de hele organisatie om het bewustzijn met betrekking tot verzuim (wanneer is er sprake van verzuim en wat kan ik wel/ wat kan ik niet als er sprake is van verzuim) te verbeteren. Daarnaast hebben alle leidinggevenden samen een training gevolgd in het omgaan met verzuim.

RIE (Risico-inventarisatie en evaluatie)

In 2019 heeft er een RIE plaatsgevonden. Hieruit zijn minimale aandachtspunten gekomen. Deze aandachtspunten zijn in een plan van aanpak uitgeschreven en worden in 2020 door de preventie medewerker opgepakt.

Stagiaires

In 2019 waren er 5 stagiaires actief in de organisatie, uit Nederland en internationaal. Zij werkten mee aan de activiteiten van diverse teams.

5.4 Ondernemingsraad

Als stichting met meer dan vijftig medewerkers heeft LKCA conform de WOR een vijfkoppige ondernemingsraad. De ondernemingsraad overlegt met de directeur in het zogeheten DIOR-overleg. Op de agenda stond het informeren van de ondernemingsraad over actuele zaken en advies- en instemmingsaanvragen. De raad bereidde deze vergaderingen in eigen overleg voor en voerde overleg met achterban.

De ondernemingsraad denkt proactief mee met de directeur-bestuurder en is bij vele dossiers betrokken. In 2019 was sprake van één instemmingsaanvraag (inzake uitvoering risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E), waarop door de OR positief is gereageerd.

5.5 Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is eindverantwoordelijk voor inhoudelijke keuzes, materiële beslissingen en personele aangelegenheden van de organisatie. Vanaf 29 juni 2016 bekleedt Sanne Scholten de rol van directeur-bestuurder.

De directeur-bestuurder richt zich naar het belang van de instelling en weegt daarbij de belangen af van de bij de instelling betrokkenen. Zij is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen, de strategie en het beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling. Zij legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht en verschaft deze alle daarvoor benodigde informatie.

De directeur-bestuurder stelt jaarlijks een werkplan en meerjarenbegroting vast, na overleg met de organisatie en het MT. Ook andere relevante beleidsstukken worden met de organisatie en het MT ontwikkeld en dan vastgesteld door de directeur-bestuurder. De stukken gaan vervolgens ter goedkeuring naar de Raad van Toezicht.

5.6 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht fungeert als werkgever van de directeur-bestuurder en heeft een controlerende en adviserende rol jegens de directeur-bestuurder. Zijn taak is toezicht houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in de instelling. De Raad staat de directeur-bestuurder met raad terzijde.

Bij de vervulling van hun taak richten de Raadsleden zich naar het belang van de stichting. De directeur-bestuurder heeft de goedkeuring nodig van de Raad voor onderwerpen die zijn vastgelegd in de statuten. Het betreft onder meer de strategie van het instituut en de financiering daarvan, inclusief de plannen voor fondsenwerving, het jaarplan en daarbij behorende begroting, het jaarverslag en de jaarrekening en de hoofdlijnen van het arbeidsvoorwaardenbeleid voor de medewerkers. Daarnaast fungeert de Raad van Toezicht als werkgever van de directeur-bestuurder. Hierbij wordt dezelfde lijn gevolgd als voor de medewerkers van LKCA met betrekking tot te bespreken onderwerpen, frequentie van de gesprekken en wijze van voorbereiding.

De Raad van Toezicht hield in 2019 vier reguliere vergaderingen en één heisessie. De heisessie, die in april plaatsvond, werd benut om het functioneren van de raad en de samenwerking met de directeur-bestuurder te evalueren. Deze evaluatie werd extern begeleid. De evaluatie leidde tot hernieuwde samenwerkingsafspraken, die met succes en tot tevredenheid van beide partijen de rest van het jaar zijn opgevolgd en ook de grondlegger vormen voor de lange termijn samenwerking. De directeur- bestuurder en de voorzitter van de Raad van Toezicht hebben structurele overleggen als voorbereiding op de vergaderingen en hebben jaarlijks een extra moment gericht op het versterken van de samenwerking in algemene zin. De financiële commissie is eind 2019 versterkt met Irene Ford, er vonden 4 vergaderingen plaats, telkens voorafgaand aan de reguliere Raad van Toezicht vergadering. De raadsleden bezochten afgelopen jaar een of meerdere evenementen van LKCA waarbij in ieder geval aandacht was voor de jaarlijkse nieuwjaarsborrel.

Eind 2019 heeft de Raad van Toezicht, mede naar aanleiding van de evaluatie, naar de statuten en reglementen gekeken, met behulp van een expert. Deze zullen begin 2020 worden gewijzigd, met inachtneming van veranderde wet- en regelgeving en de in 2019 vernieuwde Governance Code Cultuur.

In de reguliere vergaderingen stond, met uitzondering van de decembervergadering (goedkeuring begroting 2020), elke keer een voortgangsrapportage op het gebied van resultaten, financiën, personeel en organisatie op de agenda, waardoor de Raad van Toezicht goed op de hoogte is van de stand van zaken in de organisatie.

In 2019 werd meerdere malen over het beleidsplan 2021-2024 gesproken, leidend tot goedkeuring in december. Andere belangrijke onderwerpen die op de agenda van de Raad van Toezicht stonden waren de nieuwe CAO van LKCA, stukken met betrekking tot de naleving van de AVG, de nieuwe website en strategische communicatie.

Samenstelling Raad van Toezicht 2019 (inclusief data van aan- en aftreden)

Conform de Governance Code Cultuur is de raad qua geslacht, leeftijd, ervaring en deskundigheid zo divers mogelijk samengesteld. De leden hebben kennis van en ervaring en affiniteit met de aard en cultuur van de stichting. Zij beschikken over kennis en ervaring op cultureel, financieel, communicatief en maatschappelijk terrein en hebben ervaring in cultural governance. De Raad is toegerust om de kerntaak van de organisatie mede vorm te geven en deze operationeel te bewaken. De samenstelling past bij de missie en doelstellingen van de organisatie.

In 2019 hebben Karin Visser en Marco Engel afscheid genomen, vanwege ontwikkelingen in hun carrière, die combinatie met het lidmaatschap van de Raad van Toezicht lastig maakte. Ronald Klamer trad in oktober toe en Irene Ford in december. Daarmee is de Raad van Toezicht weer op volle sterkte.

Het rooster van aftreden van de Raad van Toezicht ziet er per 31-12-19 als volgt uit:

Naam	Functie	Lid sinds	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nicolle van Lith	Voorzitter	20-03-2017			(E1)			
Gerrit Kamstra	Vicevoorzitter	17-08-2012		(E2)				
Najiba Abdellaoui	Lid	20-03-2017			(E1)			
Bas Meijer	Lid / fin com	12-12-2018				(E1)		
Ronald Klamer	Lid	09-10-2019					(E1)	
Irene Ford	Lid/ fin com	18-12-2019						(E1)

E1 = Einde eerste termijn

E2 = Einde tweede termijn

5.7 Reflectie op WNT

Conform de *Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector* (WNT) zijn de salarissen van de topfunctionarissen van LKCA (directeur-bestuurder en de leden van de Raad van Toezicht) getoetst met als uitkomst dat de bezoldigingen ruim binnen de wettelijke normering liggen. De bezoldigingsgegevens van de betreffende personen zijn opgenomen in de toelichting op de jaarrekening en worden elektronisch gemeld via de website van het DUO.

6 Risico's

LKCA heeft in 2019 de volgende strategische risico's vastgesteld, inclusief de bijbehorende beheersmaatregelen die nodig zijn om de impact/ kans op deze risico's te verminderen:

1. **Risico:** Ongeveer 70% van het personeelsbestand van LKCA bestaat uit medewerkers die al langer dan 10 jaar in dienst zijn, hierdoor gaat verandering langzamer dan gewenst en wordt de beoogde diversiteit in personeelsbestand nog niet gerealiseerd. Medewerkers als belangrijkste kapitaal van LKCA. **Beheersmaatregel:** Strategisch personeelsbeleid met meer doorstroming (instroom en uitstroom), meer diversiteit bij werving, en meer scholing huidige medewerkers.
2. **Risico:** Onvoldoende scherp geformuleerde strategische doelstelling en bijbehorende kaders, waardoor de zelforganiserende teams niet weten welke impact (inclusief uit te voeren activiteiten) gerealiseerd moet worden. **Beheersmaatregel:** MT moet scherpere kaders, sturing en procesbegeleiding bieden aan de zelforganiserende teams.
3. **Risico:** De positie in het boven sectoraal bestel en de beperkte invloed op de politiek en daarmee de afhankelijkheid van OCW. **Beheersmaatregel:** Investeren in de relatie met OCW en Raad voor Cultuur, waarbij de nut en noodzaak van LKCA getoond wordt bij voorbereiders en beslissers.
4. **Risico:** Het vertrouwen in LKCA is in het verleden beschadigd geraakt, waardoor sommige stakeholders nog een negatieve associatie hebben bij LKCA. **Beheersmaatregel:** LKCA moet transparant opereren en laten zien welke impact en toegevoegde waarde zij genereert voor haar werkveld en blijven investeren in de relaties met het werkveld.

6.1 Rechtmatigheidsvereisten

In de financiële verantwoording wordt jaarlijks gecontroleerd of er alleen posten zijn opgenomen die zijn verbonden aan de uitvoering van de activiteiten waarvoor subsidie is toegekend en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen (onder andere opgenomen in de subsidiebeschikking). Bij de jaarafsluiting 2019 wordt (middels een kwalitatieve toelichting) vastgesteld dat LKCA zijn middelen alleen aanwendt als dit in overeenstemming is met het beheren van de organisatie (beheerlasten) of het uitvoeren van het vastgestelde activiteitenplan 2017-2020 en de subsidievoorwaarden die vanuit OCW hiervoor zijn verstrekt.

Daarnaast overschrijdt LKCA de vastgestelde maxima en toegestane bezoldigingen voor topfunctionarissen (WNT) niet, ontplooit zij beperkt internationale activiteiten en volgt zij de Governance code cultuur, de Fair practice code en de Code diversiteit en inclusie. Tenslotte is er in 2019 een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) uitgevoerd, waarbij de uitkomsten als input zijn meegenomen in het beleidsplan 2021-2024. Ook worden de bevindingen van deze extern uitgevoerde KTO gedeeld met het ministerie van OCW.

In 2019 verhuurt LKCA nog een klein deel van het pand aan derden, wat niet past binnen de beginselen van deze stichting. LKCA bewaakt hierbij echter goed dat de opbrengsten van de verhuur kostendekkend zijn, waarbij de winst beperkt blijft.

6.2 Europese aanbestedingsregels

LKCA leeft bij de in 2019 aangevane verplichtingen de Europese aanbestedingsregels na, waarbij in 2019 door de controller is gekeken of er bij grotere projecten sprake zou kunnen zijn van een

Europese aanbesteding. Bij de jaarafsluiting 2019 is er tevens een spend-analyse uitgevoerd van de grootste crediteuren in 2019 om vast te stellen dat LKCA voldoet aan deze aanbestedingsregels.

6.3 Voorziening wachtgelden

LKCA kent een voorziening wachtgelden van € 0,66 mio per 31-12-2018. Vanaf 2017 wordt er gewerkt met een jaarlijkse update van de meerjarenbegroting die verstrekt wordt door onze uitbetalingsinstantie (Raet) die op basis van de laatste inzichten een meer realistische meerjarenbegroting afgeeft dan de oude meerjarenbegroting dat deed. De gerealiseerde kosten van € 0,20 mio komt nagenoeg overeen met de meerjarenbegroting, waardoor er in 2019 slechts een kleine vrijval van € 12k geboekt hoefde te worden op basis van de jaarlijks herijkte meerjarenbegroting 2020-2029. De voorziening komt hiermee per 31-12-2019 uit op € 0,44 mio.

Een risico bij de wachtgeldregeling is misbruik bij de uitvoering. Omdat het operationele beheer van een dergelijke regeling niet tot de corebusiness noch tot de kerncompetentie van LKCA behoort, heeft LKCA ervoor gekozen de regeling uit te laten voeren door een derde partij (RAET). Om risico's verder te beperken voeren we jaarlijks controles uit door middel van een steekproef.

6.4 Beleggingen

OCW heeft aan de verlening van de BIS-subsidie 2017-2020 de verplichting verbonden dat LKCA de voorschriften over financiële derivaten zoals deze gelden conform de *Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016* zoals deze sinds 1 juli 2016 reeds geldt voor bekostigde onderwijsinstellingen.

LKCA heeft reeds eind 2016 een nieuw treasurystatuut vastgesteld, in lijn met bovenstaande voorschriften, waarin het volgende is opgenomen is met betrekking tot het beleggen van overtollige middelen:

- Ter beperking van beleggingsrisico's vinden beleggingen uitsluitend plaats bij:
 - Nederlandse overheden (staat, provincies en gemeenten)
 - Europese investeringsbank
 - Financiële instellingen die onder toezicht van de Nederlandsche Bank vallen, tenminste een A+-rating van drie gerenommeerde ratingsbureau's hebben en met de aanvullende voorwaarde dat een bank een systeembank dient te zijn.
- Ter beperking van koersrisico's wordt uitsluitend belegd in:
 - Daggeld
 - Spaarrekeningen
 - Termijndeposito's
 - (niet converteerbare) obligaties bij Nederlandse overheden (staat, provincie en gemeenten) en de Europese investeringsbank.
- Beleggingen zijn genoteerd in euro's.

In lijn met bovenstaande heeft LKCA in 2019 ook haar laatste aandelen van haar beleggingsportefeuille bij van Lanschot verkocht. Ook de laatste nog openstaande obligaties bij de ABN zijn in 2019 vervallen, waardoor LKCA alleen nog geld op bank(spaar)rekeningen heeft staan.

6.5 Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Begin 2019 is LKCA gestart met vastlegging in het verwerkingsregister en heeft er voor de zomer een eerste evaluatie en analyse plaatsgevonden waaruit de potentiële risico's naar voren kwamen die wij als LKCA lopen. Deze bevindingen zijn teruggekoppeld aan de organisatie met het verzoek zoveel mogelijk te ondersteunen bij het 'voeden' van het verwerkingsregister. Eind 2019 is tenslotte ook nog het protocol datalekken verder uitgewerkt en geïmplementeerd.

Daarnaast zijn de noodzakelijke maatregelen genomen met betrekking tot de inrichting van de rollen en bevoegdheden binnen de geautomatiseerde omgeving en wordt er hard gewerkt aan de herstructurering van data met persoonsgegevens in het CRM.

7 Jaarrekening 2019

7.1 Balans per 31 december (model I)

Balans LKCA per 31 december 2019 na resultaatbestemming (in euro)		
	2019	2018
ACTIVA		
Vaste activa		
Materiële vaste activa	454.774	546.375
Totale vaste activa	454.774	546.375
Vlottende activa		
Vorderingen	123.224	290.341
Effecten	0	154.443
Liquide middelen	2.773.349	2.622.523
Totale vlottende activa	2.896.573	3.067.307
TOTALE ACTIVA	3.351.348	3.613.681
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Algemene reserve	1.866.266	1.797.835
Bestemmingsfonds OCW Algemeen 2017-2020	0	399.185
Bestemmingsfonds OCW GM6	0	31.960
Totaal eigen vermogen	1.866.266	2.228.980
Voorzieningen		
Voorziening wachtgelden reorganisatie Kunstfactor 2012	307.133	471.590
Voorziening wachtgelden reorganisatie Cultuurnetwerk 2012	81.297	109.317
Voorziening wachtgelden reorganisatie LOKV 2012	55.832	76.798
Totale voorzieningen	444.262	657.705
Langlopende schulden		
Inrichtingsbijdrage verhuurder	75.807	94.000
Totale langlopende schulden > 1 jaar	75.807	94.000
Kortlopende schulden		
Belastingen en premies sociale verzekeringen	171.785	172.189
Overige schulden	706.038	460.807
Nog te besteden subsidie	87.188	0
Totale kortlopende schulden < 1 jaar	965.011	632.996
TOTALE PASSIVA	3.351.348	3.613.681

7.2 Categoriele exploitatierekening (model IIa)

Categoriele exploitatierekening LKCA 2019 inclusief resultaatbestemming (in euro)				
	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018	Begroting 2020
BATEN				
Eigen inkomsten				
Directe inkomsten	185.808	220.000	204.365	190.000
Indirecte inkomsten	98.787	72.000	117.814	23.000
Bijdragen uit private middelen	68.000	0	9.375	113.000
Totaal eigen inkomsten	352.595	292.000	331.554	326.000
Subsidies				
Structurele subsidies	5.497.614	5.460.000	5.353.081	5.646.000
Incidentele publieke subsidies	321.888	120.000	137.852	367.000
Totaal subsidies	5.819.502	5.580.000	5.490.933	6.013.000
TOTALE BATEN	6.172.097	5.872.000	5.822.487	6.339.000
LASTEN				
Beheerlasten materieel	788.023	825.000	1.102.646	810.000
Beheerlasten personeel	962.804	1.000.000	853.402	850.000
Beheerlasten totaal	1.750.827	1.825.000	1.956.048	1.660.000
Activiteitenlasten materieel	1.248.940	1.000.000	830.149	1.460.000
Activiteitenlasten personeel	3.532.932	3.300.000	3.269.730	3.384.000
Activiteitenlasten totaal	4.781.872	4.300.000	4.099.878	4.844.000
TOTALE LASTEN	6.532.700	6.125.000	6.055.926	6.504.000
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-360.603	-253.000	-233.439	-165.000
Saldo rentebaten/ -lasten	-2.112	10.000	13.605	0
EXPLOITATIERESULTAAT	-362.715	-243.000	-219.834	-165.000
Resultaatbestemming:				
<i>Ten laste + /gunste - van bestemmingsfonds:</i>				
Bestemmingsfonds OCW Algemeen 2017-2020	-	196.234	14.960	-
Bestemmingsfonds OCW restant subsidie 2013-2016	-	-	102.556	-
Bestemmingsfonds OCW GM6	31.960	31.959	84.660	-
Bestemmingsfonds OCW reorganisatie 2005	-	-	16.346	-
Ten laste - /gunste + van Algemene reserve	-330.755	-14.807	-1.312	-165.000

7.3 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over 2019 (in euros)			
		2019	2018
I	Kasstroom uit operationele activiteiten		
	Resultaat	362.715-	219.834-
	Afschrijvingen materiële vaste activa	112.236	210.612
	Mutatie voorzieningen	213.443-	380.771-
	Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	463.922-	389.993-
	Mutatie vorderingen	167.117	148.503-
	Mutatie langlopende schulden	18.193-	15.229
	Mutatie kortlopende schulden	332.015	86.530-
	Totaal mutaties werkkapitaal	480.939	219.804-
	Netto kasstroom uit operationele activiteiten	17.017	609.797-
II	Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
	Investerings in materiële vaste activa	20.638-	572.561-
	Desinvesteringen in effecten	154.443	189.748
	Kasstroom uit investeringsactiviteiten	133.805	382.813-
	Mutatie liquide middelen I en II	150.823	992.609-
	Liquide middelen einde boekjaar	2.773.349	2.622.523
	Liquide middelen begin boekjaar	2.622.523	3.615.130
	Mutatie liquide middelen	150.823	992.609-

7.4 Grondslagen financiële verslaglegging

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

Stichting LKCA is statutair gevestigd in Utrecht aan de Lange Viestraat 365.

De stichting heeft ten doel: de kwaliteit van cultuureducatie, in en buiten het onderwijs, en de amateurkunst te bevorderen; bij te dragen aan de professionalisering van cultuureducatie in het onderwijs, de educatiefunctie in de cultuursector en de deskundigheidsbevordering - bestuurlijk en artistiek - binnen de amateurkunst; de voorgenoemde doelen uit te voeren in een continue interactie met haar doelgroepen en in samenwerking met partners, vanuit het besef dat deelname aan cultuur en actieve kunstbeoefening in de hele levensloop bijdraagt aan het welzijn van mensen en de leefbaarheid van de samenleving.

De stichting heeft de jaarrekening opgesteld volgens het *Handboek Verantwoording Cultuursubsidies instellingen subsidieperiode 2017-2020*.

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben uitgaande van historische kosten. Verliezen worden verantwoord als deze voorzienbaar zijn.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de historische kostprijs onder aftrek van de lineair berekende afschrijvingen. De afschrijving op automatisering is vastgesteld op 33,33 % per jaar van de kostprijs, de afschrijving op inventarissen en apparatuur op 20% en de afschrijvingen op verbouwingen op 10%.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid.

Effecten

De effecten zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere beurswaarde.

Liquide middelen

Onder liquide middelen worden verstaan kasmiddelen, de tegoeden op bankrekeningen en wissels en cheques. Deposito's worden onder liquide middelen opgenomen indien zij in feite - zij het eventueel met opoffering van rentebaten - ter onmiddellijke beschikking staan. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die langer dan twaalf maanden niet ter beschikking staan van de stichting, worden als financiële vaste activa gerubriceerd.

Passiva

Pensioenen

De pensioenen zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn. De aan de pensioen-uitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. De te betalen premie dan wel de vooruitbetaalde premie per jaareinde wordt als overlopend passief respectievelijk overlopend actief verantwoord.

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd indien de stichting op balansdatum een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft waarvan het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang betrouwbaar is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen en verliezen per balansdatum af te wikkelen. Tenzij anders vermeld, worden voorzieningen gewaardeerd tegen nominale waarde.

Indien het waarschijnlijk is dat voor uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen een vergoeding van een derde zal worden ontvangen, wordt deze vergoeding gepresenteerd als een afzonderlijk actief.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde vermeerderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaat bepaling

Activiteiten

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen,

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

7.5 Vaste activa

In 2019 zijn de gerealiseerde investeringen materiële vaste activa € 21k; € 15k audiovisuele apparatuur vergaderzalen en € 6k laptops. Daarnaast is een aantal laptops die over waren gekomen van het vorige pand gedesinvesteerd (€ 7k), omdat zij het einde van hun technische levensduur hadden bereikt. De boekwaarde van de materiële vaste activa is door de (des)investeringen en afschrijvingen in 2019 gedaald van € 546k per 31-12-18 naar een boekwaarde van € 455k per 31-12-19.

Op basis van bovenstaande ziet het overzicht van de vaste activa per 31-12-2019 er dan als volgt uit:

(Bedragen x € 1.000)	Verbouwing	Inventaris	Apparatuur	Automatisering	Totaal
Stand per 1 januari 2019					
Cumulatieve aanschafwaarde	295.051	144.192	10.527	129.599	579.369
Cumulatieve afschrijvingen	-9.835	-9.612	-702	-12.845	-32.995
Boekwaarde per 1 januari 2019	285.216	134.580	9.825	116.754	546.375
Mutaties 2019					
Investeringen	0	0	0	20.638	20.638
Desinvesteringen	0	0	0	-6.809	-6.809
Afschrijvingen materiële vaste activa	-29.505	-28.838	-2.105	-51.788	-112.236
Afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0	6.809	6.809
<i>Saldo mutaties</i>	<i>-29.505</i>	<i>-28.838</i>	<i>-2.105</i>	<i>-31.150</i>	<i>-91.598</i>
Stand per 31 december 2019					
Cumulatieve aanschafwaarde	295.051	144.192	10.527	143.428	593.198
Cumulatieve afschrijvingen	-39.340	-38.450	-2.807	-57.824	-138.424
Boekwaarde per 31 december 2019	255.711	105.742	7.720	85.604	454.775
Afschrijvingspercentages	10,00%	20,00%	20,00%	33,33%	

7.6 Vlottende activa

7.6.1 Vorderingen

De openstaande vorderingen per 31-12-19 bestaan uit:

Vorderingen	2019	2018	Toelichting 2019
Vooruitbetaalde kosten	54.278	69.883	Softwarelicenties € 29k, Google ad grants jaar-beheer € 8k, onderhoud website € 7k en overig € 10k
Waarborgsommen	4.025	4.625	Frankeermachine € 4k
Debiteuren	9.611	17.178	Bijeenkomsten LKCA € 9k, overig € 1k
Nog te vorderen subsidie	14.408	13.884	Cultureel Vermogen € 14k
Overige vorderingen	40.902	184.771	Afrekening wachtgelden € 17k, nog te ontvangen vergoeding detachering € 12k, Bridging € 12k
Totaal vorderingen	123.224	290.341	

7.6.2 Effecten

In 2019 zijn de laatste aandelen uit de portefeuille (van Lanschot) afgestoten om te voldoen aan het treasury statuut van het LKCA. Ook de laatste obligaties (beleggingen in vastrentende waarden) die het LKCA nog had, zijn komen te vervallen in 2019.

Effecten	2019	2018
Beleggingen in zakelijke waarden	0	408
Beleggingen in vastrentende waarden	0	154.035
	<u>0</u>	<u>154.443</u>

7.6.3 Liquide middelen

De liquide middelen zijn in 2019 met € 151k gestegen van € 2.623k naar € 2.773k als gevolg van de positieve netto kasstroom uit operationele activiteiten (+€ 17k) en de positieve kasstroom aan de kant van de investeringsactiviteiten (+€ 134k) als gevolg van het vervallen van de obligaties.

Een deel van de liquide middelen (€ 56k) bestaat uit de bankgarantie ten behoeve van de huur pand aan de Lange Viestraat 365. Ten aanzien van de directe opeisbaarheid van deze gelden geldt dus wel een beperking.

Liquide middelen	2019	2018
Banken	2.772.773	2.621.753
Kas	575	769
	<u>2.773.349</u>	<u>2.622.523</u>

7.7 Eigen vermogen

7.7.1 Algemene reserve

De algemene reserve is gestegen met € 68k. Deze stijging wordt enerzijds veroorzaakt door het besluit van OCW om de voorschriften voor BIS-instellingen over het bestemmingsfonds OCW te laten vervallen, waardoor we het huidige bestemmingsfonds OCW Algemeen 2017-2020 van € 399k per 31 december 2018 niet langer op onze balans aan mogen houden maar ten gunste moeten brengen aan de algemene reserve. Anderzijds wordt het negatieve resultaat van -€ 363 voor € 32k ten laste gebracht aan het bestemmingsfonds GM6 en € 331k ten laste gebracht aan de algemene reserve.

Algemene reserve	2019	2018
Saldo per 1 januari	1.797.835	1.799.147
Vanuit bestemmingsfonds OCW algemeen 2017-2020	399.185	
Vanuit resultaatbestemming	-330.755	-1.312
Saldo per 31 december	<u>1.866.266</u>	<u>1.797.835</u>

7.7.2 Bestemmingsfonds OCW Algemeen 2017-2020

Eind 2019 heeft OCW besloten dat bij de inwerkingtreding van de nieuwe BIS-regeling de voorschriften voor BIS-instellingen over het bestemmingsfonds OCW komen te vervallen. Besloten is om deze voorschriften effectief per direct af te schaffen, dus reeds tijdens de huidige subsidieperiode. Voor het LKCA betekent dit dat we het huidige bestemmingsfonds OCW Algemeen 2017-2020 niet langer op onze balans mogen aanhouden en dat het nog resterende saldo van dit fonds ten gunste is gebracht aan de algemene reserve, waarmee dit bestemmingsfonds is komen te vervallen.

Bestemmingsfonds OCW Algemeen 2017-2020	2019	2018
Saldo per 1 januari	399.185	414.145
Vanuit resultaatbestemming	0	-14.960
Ten gunste van algemene reserve	-399.185	0
Saldo per 31 december	0	399.185

7.7.3 Bestemmingsfonds OCW GM6

In 2017 heeft OCW toestemming gegeven om het resterende deel van het GM6-fonds in te zetten voor de ingediende stimuleringsprojecten. Voor het saldo per 31 december 2018 van € 32k heeft het LKCA toestemming gekregen van het ministerie voor extra onderzoek in 2019 naar cultuurparticipatie, vanuit een 'cultural democracy'-perspectief. Dit onderzoek, uitgevoerd door onze bijzonder hoogleraar Evert Bisschop Boele, is inmiddels nagenoeg afgerond waarbij de resultaten in 2020 gepresenteerd zullen worden. Het LKCA is voor dit onderzoek een samenwerkingsovereenkomst aangegaan met de Hanzehogeschool Groningen, waarbij wij de Hanzehogeschool de beschikking hebben gegeven over deze € 32k om dit onderzoek uit te kunnen voeren.

Bestemmingsfonds OCW GM6	2019	2018
Saldo per 1 januari	31.960	116.620
Vanuit resultaatbestemming	-31.960	-84.660
Saldo per 31 december	0	31.960

7.8 Voorzieningen

De gereserveerde voorzieningen van de wachtgelden waren in de vorige subsidieperiode (2013-2016) grotendeels gebaseerd op de meerjarenbegroting uit 2012 die uitging van het 'worst case' scenario waarbij het uitgangspunt is dat de wachtgelden tot het einde van de regeling recht zouden hebben op basis van het maximale bedrag. Dit werd gedaan vanuit het voorzichtigheidsprincipe en resulteerde in de praktijk in een jaarlijkse vrijval in de voorzieningen van vele tienduizenden euro's.

In 2017 is de schattingsmethode opnieuw tegen het licht gehouden en is vastgesteld dat de oude meerjarenbegroting geen reëel beeld geeft van de te verwachten wachtgelden voor de jaren die nog volgen. Besloten is dan ook om deze schattingsmethode aan te passen, waarbij uitgegaan

wordt van een jaarlijks geactualiseerde meerjarenbegroting (rechten wachtgeldten lopen tot en met 2029) van de uitvoerder van de wachtgeldten (Raet) die gebaseerd is op de laatst bekende inkomenssituatie van de uitkeringsgerechtigde. Daarnaast is er in 2018 in overleg met de accountant een verdere aanscherping geweest van de systematiek, waarbij oud-medewerkers die voor 2015 voor het laatst aanspraak hebben gemaakt op wachtgeld voor de resterende looptijd voor 50% worden meegenomen bij de reservering.

Bij de jaarrekening 2019 resulteert deze nieuwe (aangescherpte) methodiek tot een 'reguliere' vrijval 2019 van € 3k op basis van de afrekening 2019 van Raet en een extra vrijval van € 9k voor de jaren 2020 en verder op basis van de dit jaar geactualiseerde meerjarenbegroting. De reguliere vrijval 2019 wordt veroorzaakt doordat er in 2019 minder oud-medewerkers gebruik maken van de wachtgeldregeling dan waar rekening mee is gehouden in de vorig jaar geactualiseerde meerjarenbegroting 2019-2029. De vrijval wachtgeldten wordt ten gunste gebracht aan het exploitatieresultaat 2019.

<u>Voorziening wachtgeldten Reorganisatie Cultuurnetwerk 2012</u>	2019	2018
Saldo per 1 januari	109.317	184.357
Onttrekking wachtgeld 2019	-2.354	-6.328
Vrijval 2019	-22.158	-27.065
Vrijval op basis van meerjarenbegroting 2020 en verder	-3.508	-41.647
Saldo per 31 december	81.297	109.317
<u>Voorziening wachtgeldten Reorganisatie Kunstfactor 2012</u>	2019	2018
Saldo per 1 januari	471.590	756.620
Onttrekking wachtgeld 2019	-178.302	-149.285
Vrijval 2019	19.255	-77.906
Vrijval op basis van meerjarenbegroting 2020 en verder	-5.412	-57.838
Saldo per 31 december	307.133	471.590
<u>Voorziening wachtgeldten Reorganisatie LOKV 2012</u>	2019	2018
Saldo per 1 januari	76.798	97.499
Onttrekking wachtgeld 2019	-20.912	-20.828
Vrijval 2019	17	-35
Vrijval op basis van meerjarenbegroting 2020 en verder	-71	162
Saldo per 31 december	55.832	76.798
Saldo totale voorzieningen per 31 december	444.262	657.705

Van het saldo van € 444k per 31-12-19 zal naar verwachting € 149k in 2020 worden afgewikkeld.

7.9 Langlopende schulden

Voor het nieuwe pand aan de Lange Viestraat 365 is een incentive met de verhuurder overeengekomen van € 60.645 ten behoeve van de inrichting van het nieuwe pand en een eenmalige huurkorting van € 60.645, waarbij de baten van de inrichtingsbijdrage verspreid worden over de afschrijvingstermijn van de verbouwing van 10 jaar en die van de huurkorting over de huurperiode van 5 jaar (startend per 01-07-18 als ingangsdatum van de huurovereenkomst). Tot en met 2019 is hiervan € 27k gerealiseerd, wordt € 76k bij de langlopende schulden en € 18k bij de kortlopende schulden gepresenteerd.

Inrichtingsbijdrage	€ 60.645
Vrijval 2018	- € 3.033
<u>Vrijval 2019</u>	<u>- € 6.064</u>
Saldo schulden per 31-12	€ 51.548
<u>Herrubricering kortlopend</u>	<u>- € 6.064</u>
Langlopende schulden	€ 45.484

Huurkorting	€ 60.645
Vrijval 2018	- € 6.065
Vrijval 2019	- € 12.129
Saldo schulden per 31-12	€ 42.451
<u>Herrubricering kortlopend</u>	<u>- € 12.129</u>
Langlopende schulden	€ 30.322

7.10 Kortlopende schulden

De kortlopende schulden per 31-12-19 bestaan uit:

Kortlopende schulden	2019	2018	Toelichting 2019
Belastingen en premies sociale verzekeringen	171.785	172.189	Loonbelasting december 2019
Reservering vakantietoeslag en verlof	288.835	261.690	Reservering vakantietoeslag juli t/m december 2019 en openstaande verlofuren per 31-12-19
Schulden aan personeel	191.306	30.336	Ontslagvergoedingen en openstaande schulden aan personeel
Crediteuren	151.817	117.881	NS abonnementen € 23k, Trendonderzoek € 17k, inhuurkosten € 16k, KTO € 11k, nieuwe website € 8k, overige project- en beheerkosten € 77k
Nog te besteden subsidie	87.188	0	Projectsubsidie OCW: Iktoon en ACCI
Overige schulden	74.080	50.900	Voorontvangen huurkorting/ inrichtingsbijdrage € 18k, accountantskosten € 17k, boete belastingdienst inzake RVU € 26k, kosten cultureel vermogen € 10k, overig € 3k
Totaal	965.011	632.996	

7.11 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

De volgende rechten en verplichtingen zijn niet opgenomen in de balans per 31-12-19, waarvan een deel kortlopend (< 1 jaar) en een deel langlopend (> 1 jaar) is:

Rechten

Instellingssubsidie 2020 conform subsidiebesluit t/m 31-12-20 € 5.646.050
Waarvan kortlopend € 5.646.050
inclusief loon- en prijsbijstelling 2019 OCW (2,7%)

Verhuur- en dienstencontract Uit de Kunst t/m 01-07-2020 € 11.297
Waarvan kortlopend € 11.297
*inclusief indexering $105,78 / 103,02 = 2,7\%$ per jaar op basis van:
consumentenprijzen; Europees geharmoniseerde prijsindex 2015=100*

Verplichtingen

Leaseverplichting printers (Xerox) t/m 30-06-2023 € 147.426
Waarvan kortlopend € 40.699 en langlopend € 106.727.
*inclusief indexering $105,78 / 103,02 = 2,7\%$ per jaar op basis van:
consumentenprijzen; Europees geharmoniseerde prijsindex 2015=100*

Huurverplichting Lange Viestraat 341-361 t/m 30-06-23 € 694.628
Waarvan kortlopend € 191.761 en langlopend € 502.867.
*inclusief indexering $105,78 / 103,02 = 2,7\%$ per jaar op basis van:
consumentenprijzen; Europees geharmoniseerde prijsindex 2015=100*

7.12 Baten

De totale baten liggen in 2019 € 350k hoger ten opzichte van 2018, waarvan € 145k het gevolg is van de loon- en prijsbijstelling van de structurele instellingssubsidie vanuit OCW, € 184k het gevolg is van een hogere incidentele publieke subsidies (met name projectsubsidie Iktoon en ACCI) en overige eigen inkomsten € 21k.

In onderstaande tabel word een overzicht gegeven van de gerealiseerde baten 2019 ten opzichte van de begroting 2019 en de realisatie 2018.

Baten (in euro) met omschrijving 2019	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Evenementen LKCA; bijdrage deelnemers	79.445	100.000	87.760
Publicaties divers; abonnementen, losse verkoop en auteursrechten	21.989	20.000	22.687
Bridging; bijdrage Kulturelle Samrad i danmark	27.156		7.239
Stichting Promotie Cultuurparticipatie; overheveling liquidatiesaldo	10.068		
Cultuur werkt voor de conferentie; bijdrage diverse partners	9.750		
Europe in perspective; bijdrage BKJ	8.453		
Next stop; bijdrage Cultuur Oost en stichting Tamino	6.500		
Nieuwjaarsreceptie; bijdrage FCP	3.456		3.803
Speciaal verbeeld; bijdrage Almere Speciaal	3.500		9.690
Webinar 'Zicht op sport- en cultuurcoaches'; bijdrage vereniging sport en gemeente	3.000		
De kunst van het ontwerpen; bijdrage Codarts	5.000		
Federatie Cultuur: uitvoering actieplan cultuur en creatief inclusief	-		56.789
Overig	7.491	100.000	16.396
Directe inkomsten	185.808	220.000	204.365
Huur- en serviceopbrengsten huisvesting	7.854	5.000	79.899
Detachering aan Federatie Cultuur/ Uit de Kunst/ Boekmanstichting/ OCW	90.933	67.000	37.915
Indirecte inkomsten	98.787	72.000	117.814
Leergemeenschap "Kunsteducatie voor mbo'ers"; bijdrage Fonds21	-	-	9.375
Verenigingsondersteuning; bijdrage Rabobank	68.000	-	-
Bijdragen uit private middelen	68.000	-	9.375
Instellingssubsidie OCW	5.497.614	5.460.000	5.353.081
Structurele subsidies	5.497.614	5.460.000	5.353.081
Iktoon; projectsubsidie OCW	176.848		
ACCI; projectsubsidie OCW	85.965		
Next stop; bijdrage FCP	5.000		
CMK 2019; bijdrage FCP	10.000		
Kennis delen festival; bijdrage FCP	3.756		
Cultuur & Cruyffcourts; bijdrage stichting Jeugdfonds Sport & Cultuur Nederland	10.000		
Cultureel Vermogen; bijdrage FCP	14.408		
Europese conferentie; bijdrage FCP			74.700
Europese conferentie 2018; projectsubsidie OCW			14.820
Cultuurbegeleider; bijdrage OCW			13.884
Long live arts; projectsubsidie OCW			12.786
AMATEO (Europees amateurkunstnetwerk)	15.911		11.533
Overig bijdragen FCP			10.129
Incidentele publieke subsidies	321.888	120.000	137.852
Totale baten	6.172.097	5.872.000	5.822.487

De baten met betrekking tot de bijdragen van betalende deelnemers aan evenementen in 2019 zijn als volgt opgebouwd:

Naam evenement	Opbrengsten uit bijdragen	Aantal betalende deelnemers
Cultuurdag VO	€ 26k	285

Wat zie jij?	€ 13k	153
Train de Trainer	€ 13k	26
Next Stop	€ 10k	169
Cultuur werkt!	€ 6k	112
NOT 2019	€ 6k	12
Lessen in levenspit	€ 4k	82
Tendrapport podiumkunsten	€ 1k	22
Totaal	€ 79k	861

7.13 Actieplan Cultuur en Creatief Inclusief (ACCI)

De brancheverenigingen in de cultuursector, verenigd in de Federatie Cultuur, hebben eind 2018 het LKCA gevraagd of zij penvoerder voor dit actieplan wil worden. Het LKCA heeft daar positief op gereageerd, waarna er na overleggen tussen de stuurgroep en het ministerie een subsidie-aanvraag voor de resterende periode vanaf 1 september 2019 van het Actieplan is ingediend bij OCW. Deze aanvraag is inmiddels goedgekeurd door OCW, waarbij zij ons een projectsubsidie verleend van € 317k waarbij de voorwaarde is dat de activiteiten voor 31 december 2020 uitgevoerd worden. Daarnaast ontvangt LKCA in 2020 nog een bijdrage van het VSB-fonds van € 45k.

Omschrijving	Referentie	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2019	Ontvangen t/m 2019	Kosten 2019	Kosten t/m 2019	Saldo nog te besteden ultimo 2019
Actieplan Cultuur en Creatief Inclusief (ACCI)	16577050	317.000	-	150.000	85.965	85.965	64.035

De begrote kosten 2019/ 2020 zien er als volgt uit:

Omschrijving	Toelichting	Aantal	uren	Tarief	BTW	Begrote kosten 2019/2020
Beschrijven best practices	16 best practices, 8 uur per best practice, uurtarief € 65 excl. BTW	16	8,0	65	1,21	10.000
Verzamelen en realiseren handreikingen	4 handreikingen, 32 uur per stuk, uurtarief € 65 excl. BTW	4	32,0	65	1,21	10.000
Trainingsaanbod inzichtelijk	Inschatting 120 uur	1	120,0	65	1,21	10.000
Webinars en podcasts	4 webinars van € 4.000, 4 podcasts van € 3.000, Kosten gasten € 10.000 excl. BTW	1		38.000	1,21	45.000
Bewustwording en trainingsaanbod directies	All-in bedrag van € 16.000 excl. BTW voor advies en opzet leergang, bijdrage aan eerste lichting(en) deelnemers	1		16.000	1,21	20.000
Intervisie en mentoring	Inhuur van partijen die hier ervaring in hebben en die hiervoor een all-in aanbod leveren van naar verwachting € 16.000 excl. BTW	1		16.000	1,21	20.000
Ondersteuning brancheverenigingen	32 uur advies en ondersteuning voor 8 brancheverenigingen, uurtarief € 65 excl. BTW	8	32,0	65	1,21	20.000
Projectleiding (50% van 0,8 fte) en administratie	4 maanden, 50% van totale salariskosten inclusief overhead	4		3.750	1,00	15.000
Campagne en digitaal platform	Gemiddeld 2,5 uur per week t.b.v. realiseren nieuwe content, social media e.d., uurtarief € 65 excl. BTW	52	2,5	65	1,21	10.000
Communicatieactiviteiten en -middelen	Gemiddeld 3,5 uur per week t.b.v. bepalen inzet middelen en activiteiten, uurtarief € 65 excl. BTW	52	3,5	65	1,21	15.000
Award (excl prijzengeld)	diverse kosten: organisatiekosten, vergoedingen jury, locaties e.d.	1		8.000	1,21	10.000
Event (incl. uitreiking award)	€ 40k aan kosten t.b.v. organisatie, sprekers, optredens, locatie, catering e.d.	1		33.000	1,21	40.000
Presentaties over code	15 uur aan presentaties (niet door projectleider), uurtarief € 75 euro excl. BTW	15	4,0	75	1,21	5.000
Analyse en publicatie nav scan	120 uur t.b.v. onderzoeker, redacteur en vormgeving, uurtarief € 75 excl. BTW	1	120,0	75	1,21	10.000
Handreikingen en trainingsaanbod	Totaal verwachte kosten € 26.000 excl. BTW	1		26.000	1,21	32.000
Projectleiding en administratie	12 maanden, 100% van totale salariskosten inclusief overhead	12		7.500	1,00	90.000
Totaal						362.000
Waarvan subsidie OCW						317.000
Waarvan bijdrage VSB-fonds in 2020						45.000

De gerealiseerde kosten in 2019 zien er als volgt uit:

Omschrijving	Toelichting	Aantal	uren	Tarief	BTW	Realisatie 2019
Webinars en podcasts	4 podcasts van € 4.730 excl. BTW	1		18.918	1,21	22.891
Bewustwording en trainingsaanbod directies	All-in bedrag van € 16.000 excl. BTW voor advies en opzet leergang, bijdrage aan eerste lichting(en) deelnemers	1		16.529	1,21	20.000
Intervisie en mentoring	Inhuur van partijen die hier ervaring in hebben en die hiervoor een all-in aanbod leveren van naar verwachting € 16.000 excl. BTW	1		11.012	1,21	13.324
Overig	Ondersteuning workshop, zaalhuur, etc.			4.426	1,21	5.355
Totaal out of pocket kosten						61.570
Projectleiding + secretariaat	192 uur projectleiding en 19 uur secretariaat à uurtarief van € 85	1	211,0	85	1,00	17.935
Campagne en digitaal platform	38 uur communicatiespecialist en 38 uur webredacteur à uurtarief van € 85	1	76,0	85	1,00	6.460
Totaal inzet LKCA-medewerkers						24.395
Waarvan subsidie OCW						85.965
Reeds ontvangen subsidie in 2019						150.000
Doorgeschoven subsidie naar 2020						64.035

7.14 Iktoon

Cultuur is van en voor iedereen, ongeacht de plek waar je woont, uit welk gezin je komt of welke culturele achtergrond je hebt, en ongeacht leeftijd, geslacht, beperking of opleiding stelde u in uw cultuurbrief. Met het Programma Cultuurparticipatie zet OCW daarom in op een toegankelijk cultureel leven voor iedereen, juist voor de mensen voor wie dat niet vanzelfsprekend is en die hierin belemmeringen ondervinden. Met de promotiecampagne iktoon voor cultuurparticipatie ondersteunt LKCA deze doelstelling. De promotiecampagne wordt door grote lokale en landelijk gerealiseerd en ondersteund door het LKCA. LKCA heeft hiervoor in 2019 en 2020 een jaarlijkse projectsubsidie verleend gekregen van € 200k vanuit OCW.

Omschrijving	Referentie	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01-2019	Ontvangen t/m 2019	Kosten 2019	Kosten t/m 2019	Saldo nog te besteden ultimo 2019
Uitvoering promotiecampagne cultuurparticipatie IkToon	14560901	400.000	-	200.000	176.848	176.848	23.152

De begrote en gerealiseerde kosten in 2019 zien er als volgt uit:

	Begroting 2019	Realisatie 2019	Vershil
Coördinatie en organisatie van <u>iktoon</u> - campagne			
- inhuur externe medewerker à € 55,- (incl. btw)	66.550	34.406	
- Inzet communicatiespecialist LKCA à € 85,-		24.735	
- reiskosten externe medewerker (nacalculatie)	2.450	1.206	
- netwerk coördinatoren <u>iktoon</u> en website	6.000	2.904	
Communicatie			
- inhuur communicatiebureau	50.000	81.658	
- campagnekosten (media-aandacht)	40.000	19.965	
- communicatiemateriaal (externe medewerker)	10.000	1.556	
- campagneactiviteiten (o.a. tijdens de opening)	15.000	4.840	
Evaluatie	10.000	5.578	
Totaal	200.000	176.848	23.152

Voor het niet gerealiseerde bedrag van € 23k is inmiddels een verzoek bij OCW ingediend om

dit bedrag door te mogen schuiven naar 2020.

Naast de verleende subsidie vanuit OCW heeft LKCA ook € 10.068 overgenomen van de Stichting promotie cultuurparticipatie. Dit overgenomen bedrag is als volgt besteed in 2019 besteed aan Iktoon:

• Herontwikkelen website	€ 4.966
• Drukkosten vlaggen t.b.v. campagne	€ 4.222
• Overig (o.a. hosting website)	€ 880
Totaal	€ 10.068

7.15 Beheerlasten materieel

De beheerlasten materieel zijn in 2019 € 37 lager dan begroot.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Beheerlasten materieel	788.023	825.000	1.102.646

De in 2019 gerealiseerde beheerlasten materieel bestaan uit:

• Huisvestingskosten	€ 278k
• Automatiseringskosten (incl. print, glasvezel en licenties)	€ 136k
• Afschrijvingen (verbouwing pand en ICT-hardware)	€ 112k
• Advieskosten, Corporate uitstraling, SPP, Salarisadministratie	€ 91k
• Juridisch advies (met name vertrekregelingen)	€ 10k
• Accountantskosten 2019	€ 40k
• Porti- en vrachtkosten	€ 21k
• (Mobiele) telefonie	€ 12k
• Vergaderkosten (bestuur en rvt inclusief catering)	€ 13k
• Overige beheerlasten (divers)	€ 75k

Totaal € 788k

7.16 Beheerlasten personeel

De beheerlasten personeel zijn in 2019 € 37k lager dan begroot met name door de niet begrote vrijval van de wachtgelden (-€ 12k) en een kleinere bezetting door het wegvallen van ICT-beheer waarvoor er in het voorjaar wel extra inhuur benodigd was.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Beheerlasten personeel	962.804	1.000.000	853.402

De in 2019 gerealiseerde beheerlasten personeel bestaan uit:

- Salariskosten Directie & Bedrijfsvoering (incl. 43k ziektevervanging) € 717k
- Reiskostenvergoeding woon-werk (vanaf juni OV trein vrij) € 124k
- Opleidingskosten € 44k
- Werving- en advertentiekosten € 24k
- Arbozorg en duurzame inzetbaarheid € 26k
- Telefoonkostenvergoeding € 13k
- Overige personeelskosten € 7k
- Mutatie reservering vakantiegeld/ -verlof € 20k
- Vrijval wachtgeld voorziening -€ 12k

Totaal € 963k

7.17 Activiteitenlasten materieel

De activiteitenlasten zijn in 2019 € 249k hoger dan begroot met name veroorzaakt door de gro-
tendeels niet begrote kosten (en opbrengsten) van Iktoon en ACCI (€ 168k). De resterende over-
schrijding (€ 81k) wordt veroorzaakt doordat de clusters meer samenwerkingen aangegaan dan
begroot. Hier staan echter ook hogere opbrengsten tegenover dan begroot.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Activiteitenlasten materieel	1.248.940	1.000.000	830.149

De in 2019 gerealiseerde activiteitenlasten materieel bestaan uit de kosten die reeds verant-
woord zijn bij de kwalitatieve toelichting van het bestuursverslag en zijn als volgt verdeeld over
de inhoudelijke doelstellingen van het aangescherpte activiteitenplan 2017-2018, aangevuld
met Iktoon en ACCI.

- Maatschappelijke betekenis en draagvlak (overheid & politiek, onderzoek) € 105k
- Goede cultuureducatie op school en in vrije tijd (PO, VO, MBO) € 226k
- Cultuurparticipatie toegankelijk voor iedereen
(Cultuur- en erfgoed, vrije tijd, vrijwilligers-org. en sociaal domein) € 333k
- Middelen en bereik (grote evenementen en corporate communicatie) € 360k
- Iktoon € 163k
- ACCI € 62k

Totaal € 1.249k

7.18 Activiteitenlasten personeel

De activiteitenlasten personeel zijn in 2019 € 233k hoger dan begroot door met name de ver-
goedingen van de vertrekregelingen van personeel (begroot onder beheerlasten) en een iets ho-
gere inhuur.

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Activiteitenlasten personeel	3.532.932	3.300.000	3.269.730

De in 2019 gerealiseerde activiteitenlasten bestaan uit de salariskosten van de medewerkers (€ 3.367k inclusief ontslagvergoedingen) en € 166k inhuur die de inhoudelijke activiteiten van het LKCA uitvoeren. De activiteitenlasten personeel bestaan dus uit de gerealiseerde uren die inhoudelijk verantwoord worden bij de kwalitatieve toelichting van het bestuursverslag.

7.19 Rentebaten/-lasten

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Saldo rentebaten/ -lasten	-2.112	10.000	13.605

De rentebaten zijn lager dan begroot met name als gevolg van de lage rente, het vervallen van de obligaties en het afstoten van de laatste aandelen.

- Netto koersresultaat -€ 4k
- Ontvangen rente € 0k
- Bewaarloon en provisies -€ 1k
- Dividenden en rente obligaties € 3k

Totaal -€ 2k

7.20 Personeel (model IIa)

Personeel LKCA 2019						
	Realisatie 2019		Begroting 2019		Realisatie 2018	
	euro	fte	euro	fte	euro	fte
Waarvan vast contract per 31 december 2019	3.952.321	44,1	3.780.000	45,0	4.050.563	49,5
Waarvan tijdelijk contract per 31 december 2019	346.743	5,3	420.000	5,0	59.822	1,2
Waarvan inhuur	208.549		100.000		237.893	
Personeelslasten totaal (excl. vrijval wachtgelden)	4.507.613	49,4	4.300.000	50,0	4.348.278	50,7
Fte-bezetting exclusief stagiaires en inclusief oproepkrachten en rekening houdend met onbetaald verlof						
Inhuur bestaande uit tijdelijk personeel en detachering (inclusief ziektevervangings)						

De gerealiseerde personeelslasten 2019 bestaan uit:

Personeelslasten (incl. ontslagvergoeding, excl. vrijval wachtgelden) € 4.508k
 Vrijval wachtgeld voorziening 2019 e.v. -€ 12k
 Totale personeelslasten (inclusief vrijval wachtgelden) € 4.496k

Waarvan beheerlasten personeel € 963k en activiteitenlasten personeel € 3.533k.

7.21 Activiteiten en bereik (model III)

Bij het indienen van het beleidsplan 2017-2020 werd nog uitgegaan van de oude systematiek, waarbij de aanwezige deelnemers van bijeenkomsten meerdere keren zijn toegerekend naar de verschillende doelgroepen die zij vertegenwoordigen. In de nu gepresenteerde realisatiecijfers 2018 en 2019 wordt overeenkomstig het nieuwe model in het *handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen* uitgegaan van de aanwezige deelnemers, zonder dat deze vervolgens nog eens toegerekend worden naar de verschillende doelgroepen.

In 2019 heeft het LKCA 3 webinars georganiseerd met in totaal 797 deelnemers. Deze aantallen zijn meegenomen in de hierboven genoemde openbare activiteiten.

Activiteiten en bereik LKCA 2019						
	Realisatie 2019		Activiteitenplan 2017-2020		Realisatie 2018	
Activiteiten	Aantal	Aantal deelnemers	Aantal	Aantal deelnemers	Aantal	Aantal deelnemers
Openbare activiteiten	94	5.445	200	10.000	128	8.147
Totaal activiteiten	94	5.445	200	10.000	128	8.147
waarvan nieuwe webinars 2019	3	797			4	2.140
Bezoeken website totaal	734.448		325.000		685.016	
Aantal unieke bezoekers website	212.084		225.000		168.939	
Abonnees nieuwbrieven (ontdubbeld)	1	11.829			2	12.903
Social media						
Twitter LKCA	6.445				6.223	
Twitter Erfgoededucatie	1.632				1.648	
Facebook volgers	7.784				7.036	
LinkedIn-groepen leden						
Bedrijfspagina LKCA	3.542				2.065	
Netwerk cultuureducatie	6.053				6.023	
Netwerk erfgoededucatie	854				848	
Cultuurplein	2.055				2.051	
Cultuurcoach	418				353	

7.22 WNT gegevens

WNT-verantwoording 2019 Stichting Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) op basis van de van toepassing zijnde regelgeving en conform nieuwe WNT-normen per 1 januari 2019 conform jaarverantwoording OCW. Het bezoldigingsmaximum in 2019 voor Stichting Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) bedraagt € 194.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking.

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	
	S. Scholten
Functiegegevens	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,96 gemiddeld
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 94.058
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.257
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 104.315</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹	€ 186.240
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Bezoldiging	€ 104.315
Gegevens 2018	
bedragen x € 1	
Functiegegevens	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 95.295
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 10.467
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 105.762</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000
Bezoldiging	€ 105.762

¹ $y = \frac{x \cdot a \cdot b}{365}$ waarbij: y = individueel WNT-maximum, x = voor instelling geldend WNT-bezoldigingsmaximum, a = deeltijdfactor (maximaal 1,0 fte) en b = functieduur in kalenderdagen. S. Scholten (€ 194.000 x 0,96 fte x 365 kalenderdagen) ÷ 365 dagen = € 186.240.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

De gerealiseerde bezoldiging vindt plaats op basis van het aantal keren aanwezigheid.

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	K. Visser	G. Kamstra	N. Abdellaoui
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 13/03	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 500	€ 1.646	€ 1.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹	€ 5.740	€ 19.400	€ 19.400
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Bezoldiging	€ 500	€ 1.646	€ 1.000
Gegevens 2018			
Bedragen x € 1			
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	20/03 - 31-12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 1.750	€ 2.583	€ 1.250
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 28.350	€ 18.900	€ 18.900

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	M. Engel	N. van Lith	N. van Lith
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Voorzitter RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 26/06	01/01 - 13/03	13/03 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 1.000	€ 250	€ 1.220
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹	€ 9.408	€ 3.827	€ 23.360
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Bezoldiging	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.470
Gegevens 2018			
Bedragen x € 1			
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	n.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	n.v.t.
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 3.000	€ 1.250	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 18.900	€ 18.900	n.v.t.

Gegevens 2019			
bedragen x € 1	B. Meijer	R. Klamer	I. Ford
Functiegegevens	Lid RvT	Lid RvT	Lid RvT
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	9/10 - 31/12	18/12 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 2.000	€ 500	€ 250
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹	€ 19.400	€ 4.465	€ 744
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Bezoldiging	€ 2.000	€ 500	€ 250
Gegevens 2018			
Bedragen x € 1			
Functiegegevens	Lid RvT	n.v.t.	n.v.t.
Aanvang en einde functievervulling in 2018	12/12 - 31/12	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 0	n.v.t.	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 1.035	n.v.t.	n.v.t.

¹ $y = 15\% \text{ of } 10\% \text{ van } \frac{x \cdot b}{365}$ waarbij: x = voor instelling geldend WNT-maximum en b = functieduur in kalenderdagen. Voorzitter = $15\% \times 194.000 = € 29.100$. Leden = $10\% \times € 194.000 = € 19.400$. K. Visser = $29.100 \times (72/365) = € 5.740$. N. van Lith (lid RvT) $19.400 \times (72/365) = € 3.827$. N. van Lith (voorzitter RvT) $29.100 \times (293/365) = € 23.360$. M. Engel = $€ 19.400 \times (177/365) = € 9.408$. R. Klamer = $€ 19.400 \times (84/365) = € 4.465$. I. Ford = $€ 19.400 \times (14/365) = € 744$

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2019 ook geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

7.23 Overige gegevens

De stichting kent geen statutaire regeling omtrent de bestemming van het resultaat anders dan dat het vermogen van de stichting dient ter verwezenlijking van het doel van de stichting. Bij het verwezenlijken van het doel van de stichting heeft de stichting geen winstoogmerk. Bij een besluit tot ontbinding wordt tevens de bestemming van het liquidatiesaldo vastgesteld. Daarbij blijven de bepalingen van de statuten zoveel mogelijk van kracht.

Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst

Het Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst (LKCA) wil ervoor zorgen dat iedereen goede cultuureducatie krijgt (op school én in de vrije tijd) en dat iedereen kan meedoen aan culturele activiteiten.

LKCA | Lange Viestraat 365 | Postbus 452, 3500 AL Utrecht | +31 30 711 51 00 | www.lkca.nl | info@lkca.nl